

BRUSSEL-HOOFDSTAD

**VERENIGDE VERGADERING
VAN DE
GEMEENSCHAPPELIJKE
GEMEENSCHAPSCOMMISSIE**

GEWONEZITTING 1996-1997

7 APRIL 1997

ONTWERP VAN ORDONNANTIE

**betreffende de erkenning en
de subsidiëring van de diensten
voor geestelijke gezondheidszorg**

BRUXELLES-CAPITALE

**ASSEMBLEE REUNIE
DE LA COMMISSION
COMMUNAUTAIRE
COMMUNE**

SESSION ORDINAIRE 1996-1997

7 AVRIL 1997

PROJET D'ORDONNANCE

**relative à l'agrément et
aux subventions des services
de santé mentale**

Memorie van toelichting

Het ontwerp van ordonnantie met betrekking tot de erkenning en de subsidiëring van de diensten voor geestelijke gezondheidszorg, herzielt, op een grondige wijze het koninklijk besluit van 20 maart 1975 betreffende de erkenning en de subsidiëring van de diensten voor geestelijke gezondheidszorg.

Deze grondige herziening van het koninklijk besluit van 20 maart 1975 maakt deel uit van de akkoorden van de intersectoriële ronde tafel met betrekking tot de sociale programmering 1991-1993, afgesloten op 30 september 1991 met de vertegenwoordigers van de inrichtende machten en van de werknemers van de diensten geestelijke gezondheidszorg.

De belangrijkste doelstellingen van dit ontwerp kaderen in de opvolging van de studie "Perspectieven van het Brussel beleid inzake geestelijke gezondheidszorg", gerealiseerd in 1990 door Mevrouw L. Verhaegen waarin zij het geheel van de geestelijke gezondheid in het Brusselse Gewest ontleedt en een aantal voorstellen formuleert onder meer op het vlak van de diensten geestelijke gezondheidszorg.

Een aantal andere werken liggen aan de basis ervan, zoals het koninklijk besluit van 20 maart 1975, het besluit van de Vlaamse Executieve van 12 oktober 1988, de conclusies van het Gezondheidsforum van 19 november 1991 dat gewijd was aan de geestelijke gezondheidszorg alsook de verslagen van de Adviesraad voor Gezondheids- en Welzijnszorg en van de werkgroep ontstaan in het kader van de intersectoriële ronde tafel.

Het ontwerp streeft voornamelijk 6 doelstellingen na:

1. Op lange termijn een programmering van de diensten geestelijke gezondheidszorg voor het Gewest vaststellen vertrekkend van de behoeften van de bevolking. Deze hervorming is ook bepaald door de actualisering van de doelstellingen van een dienst geestelijke gezondheidszorg, rekening houdend met de evolutie van de verschillende instellingen, diensten en personen die betrokken zijn bij het beleid geestelijke gezondheidszorg.
2. Versterking van de samenwerking onder de vorm van een lokaal partnership met de instellingen die op een gegeven lokaal territorium (notie van sociaal en sanitair netwerk) betrokken zijn bij het beleid geestelijke gezondheidszorg en bevordering van de complementariteit tussen de verschillende werkers en concurrentie vermijden.
3. De samenwerking van de diensten geestelijke gezondheidszorg verzekeren bij de identificatie van de noden van de bevolking, dit door de verzameling van gegevens; de publieke overheid moet immers kunnen beschikken over een betrouwbare evaluatie van de adequatie van het aanbod van diensten en de vraag van de bevolking.

Exposé des motifs

Le projet d'ordonnance relative à l'agrément et aux subventions des services de santé mentale réforme profondément l'arrêté royal du 20 mars 1975 relatif à l'agrégation des services de santé mentale et à l'octroi de subventions en leur faveur.

Cette réforme en profondeur de l'arrêté royal du 20 mars 1975 fait partie des accords de la table ronde intersectorielle relative à la programmation sociale 1991-1993, conclus le 30 septembre 1991 avec les représentants des pouvoirs organisateurs et des travailleurs des services de santé mentale.

Les principaux objectifs définis dans le projet s'inscrivent dans le prolongement de l'étude sur les "Perspectives de la politique bruxelloise de la santé mentale", étude réalisée en 1990 par Madame L. Verhaegen qui a analysé l'ensemble du champ de la santé mentale en région bruxelloise et en a dégagé une série de propositions, notamment en ce qui concerne les services de santé mentale.

Il s'inspire aussi d'une série d'autres travaux dont l'AR du 20 mars 1975, l'arrêté de l'Exécutif flamand du 12 octobre 1988, les travaux du Forum de la Santé, les travaux du Conseil consultatif de la santé et de l'aide aux personnes et du groupe de travail issu de la table ronde intersectorielle.

Le projet poursuit principalement six objectifs:

1. A long terme, définir une programmation des services de santé mentale à l'échelon de la Région, à partir de l'évaluation des besoins de la population. Cette programmation doit être déterminée dans le cadre d'une actualisation des objectifs des services de santé mentale, compte tenu de l'évolution des différentes institutions, services et personnes concernées (de près ou de loin) par la politique de santé mentale.
2. Renforcer les collaborations sous forme de partenariat local avec les différentes institutions concernées par une politique de santé publique sur un territoire local déterminé (notion de réseau social et de santé); favoriser la complémentarité des intervenants et éviter les interventions concurrentes.
3. Assurer la participation des services de santé mentale à l'identification des besoins de la population, par la récolte des données; les pouvoirs publics doivent en effet disposer d'une évaluation fiable de l'adéquation entre l'offre des services et les demandes de la population.

De Adviesraad zal de modaliteiten en de overdracht van gegevens bepalen in overleg met het overlegplatform geestelijke gezondheid voor Brussel-Hoofdstad of iedere andere studiedienst.

4. Versterking van autonomie van het beheer door het voorzien van een forfaitaire subsidiëring.
5. Regelmatige evaluatie van de diensten geestelijke gezondheidszorg, in het kader van een erkenning toegerekend over meerdere jaren in functie van precieze doelstellingen en een overeenkomst met betrekking tot de specifieke projecten die kan worden afgesloten met iedere dienst.
6. Organisatie van een overleg met de betrokken actoren in het kader van de Adviesraad en in het kader van een tripartite overleg tussen de subsidiërende overheid, de vertegenwoordigers van de inrichtende machten en van de werknemers, teneinde jaarlijks het coëfficiënt van de forfaitaire subsidiëring aan te passen.

Het ontwerp preciseert een reeks opdrachten:

– *verplichte opdrachten:*

- in een bepaald territorium staat de dienst voor geestelijke gezondheidszorg open voor iedereen, doch zonder alleenrecht op dit territorium ten opzichte van een andere dienst geestelijke gezondheid;
- preventie (bijvoorbeeld informatie en sensibilisering) en verplichte samenwerking binnen het territorium;

– *facultatieve opdrachten:*

- zij beantwoorden aan specifieke projecten en worden bepaald vertrekkend van de behoeften van de bevolking van het grondgebied of van wie zich ook richt tot de dienst.

De erkenning, voor een periode van 6 jaar, bepaalt, op basis van algemene criteria:

- de omvang van het territorium
- de subsidies
- de inschakeling in het netwerk
- het kader van het basisteam en het aanvullend kader voor de specifieke projecten.

Het ontwerp stelt een aantal verplichtingen in het kader van de inschakeling in het sociale en sanitaire netwerk:

- de verplichting om een aantal stappen te ondernemen naar de socio-sanitaire actoren binnen het grondgebied (lokaal partnership, ..)
- samenwerking met personen en diensten buiten het terri-

Le conseil consultatif déterminera les modalités et la transmission des données à la plate-forme de concertation en santé mentale ou tout autre service d'étude.

4. Renforcer l'autonomie de gestion du service de santé mentale, par l'instauration d'un système de subsidiation forfaitaire.
5. Evaluer régulièrement les services de santé mentale, dans le cadre d'une programmation globale et d'un agrément pluriannuel octroyé en fonction d'objectifs précis et d'une convention concernant les projets spécifiques qui peut être conclue avec chaque service.
6. Organiser formellement une concertation avec les acteurs concernés, dans le cadre du Conseil Consultatif et dans le cadre d'une concertation tripartite entre le pouvoir subsidiant, les représentants des pouvoirs organisateurs et des travailleurs afin d'adapter annuellement le coefficient de la subvention forfaitaire.

Le projet précise une série de missions:

– *les missions impératives:*

- de service de santé publique ouvert à tous dans un territoire défini mais non exclusif par rapport au territoire d'un autre service de santé mentale;
- de prévention (par exemple information et sensibilisation) et de collaboration recentrées prioritairement sur le territoire susvisé;

– *des missions facultatives:*

- liées aux projets spécifiques, définies à partir des besoins de la population du territoire ou qui s'adresse au service.

L'agrément, pour un terme de 6 ans, précisera à l'intérieur des critères généraux:

- l'étendue du territoire;
- la subvention;
- l'insertion dans le réseau;
- le cadre de l'équipe de base et le cadre complémentaire pour les projets spécifiques.

Le projet pose une série d'obligations dans le cadre de l'insertion dans le réseau social et de santé:

- obligation de démarches à l'égard des acteurs socio-sanitaires au sein du territoire (structure de partenariat local,..)
- collaboration avec des personnes ou des services hors

torium, die geïnteresseerd zijn in de activiteiten van de dienst geestelijke gezondheidszorg (ziekenhuizen,...)

- samenwerking met “externe” beroepskrachten, zoals huisartsen, de equipes voor medisch schooltoezicht en de psycho-medische sociale diensten;
- informatie op het territorium over de activiteiten die voorgesteld worden door de dienst.

Het ontwerp voorziet met betrekking tot de teams een minimale basis die moeten verzekerd worden door alle diensten.

Er wordt eveneens een onderscheid gemaakt tussen de medische directie en de verantwoordelijke voor de algemene coördinatie, welke beide functies cumuleerbaar zijn.

In het ontwerp worden een aantal regels met betrekking tot de werking, naar voor geschoven:

- een minimale permanentie op het vlak van het onthaal en de toegang voor de gebruiker, op ieder ogenblik, tot informatie over de mogelijkheden van opvang.
- de mogelijkheid tot raadpleging op andere plaatsen dan deze van de zetel van de dienst.
- het bijhouden van individuele dossiers en van een register over de activiteiten waarin de globale en de specifieke doelstellingen, de besluiten van het overleg tussen de inrichtende macht en het personeel van de dienst, zijn opgenomen.
- het overmaken van de gegevens aan de Administratie, aan het overlegplatform of aan de studiediensten.

Het ontwerp werkt een wijze van gemoduleerde betoelaging uit die gebaseerd is op een provisionele enveloppe.

- Deze enveloppe is vastgesteld via de erkenning en de overeenkomst. Zij laat het meer bepaald toe om aan het personeel de barema's toe te kennen vastgesteld bij besluit van het Verenigd College.
- De evolutie wordt jaarlijks vastgesteld, in functie van een coëfficiënt, na overleg met de subsidiërende overheid en de vertegenwoordigers van de inrichtende macht en van de werknemers.
- De voorschotten worden toegekend op bepaalde data. Het voorschot is gelijk aan het vierde van de provisionele enveloppe.

Het ontwerp stelt een procedure van erkenning in.

De aanvraag wordt ingediend bij de Administratie die deze aanvraag binnen een zekere termijn onderzoekt.

territoire mais intéressés aux activités du service de santé mentale (hôpitaux, etc.);

- collaboration avec des professionnels “extérieurs” tels que le médecin généraliste, les équipes des IMS et PMS;
- information des services proposés par le Service sur son territoire.

Le projet prévoit au niveau de la gestion des équipes un minimum de base pour tous les centres.

Il est aussi fait distinction entre la direction médicale et la coordination générale, cumulable ou pas.

Le projet énonce une série de règles de fonctionnement dont:

- la permanence d'accueil minimale et l'accès à l'information par l'utilisateur, à tout moment, sur les possibilités de prise en charge.
- la possibilité de consultations dans d'autres lieux que le siège du centre.
- la tenue de dossiers individuels et d'un registre d'activités reprenant les missions globales et spécifiques, les conclusions des concertations entre le pouvoir organisateur et le personnel du service.
- la transmission de données, à l'Administration et à la plate-forme de concertation ou toute autre service d'étude.

Le projet élabore un mode de subsidiation modulé basé sur le forfait.

- La subvention est fixée par l'agrément et la convention avec une limite concernant les frais de fonctionnement. Elle permet d'octroyer au personnel les barèmes fixés par arrêté du Collège réuni.
- L'évolution est annuelle, par un coefficient fixé après concertation entre le pouvoir subsidiant et les représentants des pouvoirs organisateurs et des travailleurs.
- Les avances se font à dates précises. L'avance est le quart de la subsidiation provisionnelle.

Le projet organise la procédure d'agrément.

La demande d'agrément est introduite à l'Administration qui l'examine dans un certain délai. Tenant compte des

Rekening houdend met de opmerkingen van de inrichtende macht en met de werkzaamheden van het overlegplatform, wordt een voorstel ingediend in afdeling van de Adviesraad. Vervolgens wordt dit alles overgemaakt aan de bevoegde Ministers. De beslissing wordt genomen door het Verenigd College.

Tot zover de draagwijdte van dit ontwerp van ordonnantie dat het Verenigd College ter goedkeuring voorlegt aan de Verenigde Vergadering, rekening houdend met het advies van de Adviesraad voor Gezondheids- en Welzijnszorg van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, gegeven op 10 maart 1993 en van de afdeling wetgeving van de Raad van State gegeven op 23 maart 1995.

remarques du pouvoir organisateur, des travaux de la plateforme, la proposition de l'Administration est transmise à la section du Conseil Consultatif. Le tout est ensuite déposé auprès des Ministres compétents. La décision est prise par le Collège réuni.

Tel est dès lors l'objet du projet d'ordonnance que le Collège réuni a l'honneur de soumettre à l'approbation de l'Assemblée réunie, compte tenu de l'avis du Conseil Consultatif de la santé et de l'aide aux personnes de la Commission communautaire commune, rendu le 10 mars 1993 et de la section de législation du Conseil d'Etat émis le 23 mars 1995.

Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen bijzondere commentaar.

Artikel 2

Er dient in het vierde lid te worden verduidelijkt dat het grondgebied dit van een andere dienst voor geestelijke gezondheidszorg niet uitsluit in die zin dat grondgebieden van verschillende diensten elkaar geheel of gedeeltelijk kunnen overlappen. Bovendien hoeft het hele grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest niet te worden bestreken.

Artikel 3

Het Verenigd College erkent de dienst voor geestelijke gezondheidszorg en kan een overeenkomst sluiten met iedere dienst voor de specifieke projecten, met een dubbel doel:

- 1° meer zelfstandigheid verlenen aan de diensten voor geestelijke gezondheidszorg die meer bepaald een omschrijving van hun grondgebied kunnen voorstellen, alsmede van hun niet verplichte opdrachten en van de samenstelling van hun team;
- 2° de diensten voor geestelijke gezondheidszorg meer responsabiliseren.

Wat het advies van de Adviesraad betreft met het voorstel dat elke dienst voor geestelijke gezondheidszorg over een Nederlandstalig en een Franstalig team moet beschikken, heeft het Verenigd College verkozen een bepaling aan artikel 6 toe te voegen met het doel het onthaal en de opdrachten ten voordele van de gebruikers, in beide landstalen te waarborgen. Deze bepaling staat in artikel 6.

Artikel 4

Dit artikel behoeft geen bijzondere commentaar.

Artikel 5

Het ontwerp omschrijft een reeks opdrachten van volksgezondheid nader om te voorkomen dat de diensten voor geestelijke gezondheidszorg de toegang aan sommige categorieën van de bevolking of aan sommige types van ziekte voorbehouden. Deze opdrachten zijn in de eerste plaats gericht op de bevolking van het grondgebied. Elke die niet op het grondgebied woont, kan er nochtans voor verzorging in aanmerking komen. Het gaat dus niet om een verdeling in sectoren waar patiënten zich slechts tot de verantwoordelijke dienst van de sector kunnen wenden.

Commentaire des articles

Article 1

Cet article n'appelle aucun commentaire particulier.

Article 2

Au 4°, il convient de préciser qu'un territoire est non exclusif par rapport au territoire d'un autre service de santé mentale en ce sens que les territoires de plusieurs services peuvent se superposer en tout ou en partie. Par ailleurs, tout le territoire de la Région de Bruxelles-Capitale ne doit pas être couvert.

Article 3

Le Collège réuni agréé le service de santé mentale et peut conclure une convention avec chaque service pour les projets spécifiques, visant un double objectif:

- 1° assurer plus d'autonomie aux services de santé mentale qui pourront notamment proposer une définition de leur territoire, de leurs missions facultatives et de la composition de leur équipe;
- 2° garantir une responsabilisation plus grande des services de santé mentale.

Quant à l'avis du Conseil consultatif suggérant que chaque service de santé mentale doit disposer d'une équipe néerlandophone et d'une seconde équipe francophone le Collège réuni a préféré ajouter une disposition à l'article 6 destinée à garantir l'accueil et les missions au bénéfice des usagers dans les deux langues nationales. Cette disposition figure à l'article 6.

Article 4

Cet article n'appelle aucun commentaire particulier.

Article 5

Le projet précise une série de missions de santé publique afin d'éviter que les services de santé mentale ne réservent leur accès à certaines catégories de la population ou à certains types de pathologie. Ces missions s'adressent en priorité à la population du territoire. Toute personne ne résidant pas dans le territoire peut cependant en bénéficier. Il ne s'agit dès lors pas d'une sectorisation où les patients ne peuvent s'adresser qu'au seul service responsable du secteur.

De verplichte opdrachten zijn opdrachten:

- van een dienst voor volksgezondheid, voor allen toegankelijk;
- van diagnose en behandeling;
- van preventie; zij worden op initiatief van de diensten voor geestelijke gezondheidszorg of in samenwerking met andere actoren georganiseerd en op de eerste plaats op het grondgebied gericht;

De niet verplichte opdrachten zijn met specifieke projecten verbonden waarvan sprake in de artikelen 10 en 11.

De opdrachten worden bij voorkeur uitgevoerd in samenwerking met het gezondheids-, psychosociaal- en schoolnetwerk.

Artikel 6

Op de in de commentaar bij artikel 3 vermelde bepaling na, behoeft dit artikel geen bijzondere commentaar.

Artikel 7

De dienst voor geestelijke gezondheidszorg moet in de eerste plaats diensten aanbieden aan de patiënt op de plaats waar hij leeft. Een dienst voor geestelijke gezondheidszorg heeft onder andere als basiskenmerk dicht bij de mensen te staan. Derhalve voorziet het ontwerp dat de dienst voor geestelijke gezondheidszorg de verdere behandeling van de patiënt verzekert zelfs als hij in een andere instelling werd opgenomen.

Bovendien werd het advies van de Adviesraad opgevolgd. Dit artikel moet elke verwisseling van rollen en verantwoordelijkheden tussen de therapeuten van de diensten voor geestelijke gezondheidszorg en die van de ziekenhuizen voorkomen.

Artikelen 8 en 9

Deze artikelen behoeven geen bijzondere commentaar.

Artikel 10

De diensten voor geestelijke gezondheidszorg vervullen de opdrachten van volksgezondheid die onder de geestelijke gezondheidszorg vallen. De specifieke projecten moeten derhalve met de geestelijke gezondheid in verband staan.

Les missions *impératives* sont des missions:

- de service de santé publique ouvert à tous;
- de diagnostic et de traitement;
- de prévention; celles-ci sont organisées sur l'initiative des services de santé mentale ou en collaboration avec d'autres acteurs et centrées en premier lieu sur le territoire;

Les missions facultatives sont liées aux projets spécifiques dont il est question aux articles 10 et 11.

Les missions sont réalisées en privilégiant, la collaboration avec le réseau sanitaire, psychosocial et scolaire.

Article 6

Si ce n'est la disposition mentionnée dans le commentaire de l'article 3, cet article n'appelle aucun commentaire particulier.

Article 7

La priorité pour le service de santé mentale est d'offrir ses services au patient dans les lieux où il vit. C'est une des caractéristiques fondamentales des services de santé mentale que d'être un service de proximité. Dès lors, le projet prévoit que le service de santé mentale poursuit le traitement du patient même s'il est hébergé dans d'autres institutions.

L'avis du Conseil consultatif a par ailleurs été suivi. La rédaction de cet article est importante pour éviter toute confusion de rôles et de responsabilités entre les thérapeutes des services de santé mentale et ceux des institutions hospitalières.

Articles 8 et 9

Ces articles n'appellent aucun commentaire particulier.

Article 10

Les services de santé mentale remplissent des missions de santé publique relevant de la santé mentale. Les projets spécifiques doivent dès lors avoir un lien avec la santé mentale.

Er wordt ook aan herinnerd dat de specifieke opdrachten zich ook tot de bevolking mogen richten die niet op het grondgebied woont dat de dienst voor geestelijke gezondheidszorg bedient.

Artikel 11

De besluiten ter uitvoering van dit artikel genomen, mogen slechts het toezicht en de vorming regelen.

Artikel 12

Het ontwerp stelt principes met betrekking tot de integratie in het sociaal en gezondheidsnetwerk:

- verplichting de nodige stappen te ondernemen ten aanzien van de sociosanitaire actoren binnen het grondgebied (structuur van het lokale partnerschap, enz.).
- samenwerking met personen van diensten buiten het grondgebied maar betrokken bij de activiteiten van de dienst voor geestelijke gezondheidszorg (ziekenhuizen, rust- en verzorgingstehuizen, initiatieven van beschut wonen, revalidatiecentra met een RIZIV-overeenkomst enz.).
- samenwerking met externe professionelen zoals de huisarts, de teams van de centra voor medische schoolinspectie en de psycho-medisch-sociale centra.

Artikel 13

De dienst voor geestelijke gezondheidszorg moet de bevolking van zijn grondgebied over zijn activiteiten inlichten, onverminderd de regels bijvoorbeeld door de Orde van Geneesheren vastgesteld voor de reclame van geneeskundige activiteiten.

Artikel 14

Dit artikel behoeft geen bijzondere commentaar.

Artikel 15

Het multidisciplinair team omvat werknemers die tezamen prestaties uitoefenen minstens gelijk aan 4 voltijdse arbeidsprestaties.

Om voor de kwaliteit van de dienst te zorgen en over voldoende ervaring te beschikken, moet elk lid van het minimale team voor een arbeidsduur worden aangeworven die minstens gelijk is aan een halftijdse arbeidsprestatie.

Il est aussi rappelé que les missions spécifiques peuvent aussi s'adresser à la population n'habitant pas le territoire que dessert le service de santé mentale.

Article 11

Les arrêtés pris en exécution du présent article ne peuvent régler que la supervision et la formation.

Article 12

Le projet pose des principes se rapportant à l'insertion dans le réseau social et de santé:

- obligation de démarches à l'égard des acteurs socio-sanitaires au sein du territoire (structure du partenariat local, etc.).
- collaboration avec des personnes des services hors territoire mais intéressés aux activités du service de santé mentale (hôpitaux, maisons de repos et de soins, initiatives d'habitation protégée, centre de rééducation «conventionnés INAMI» etc.).
- collaboration avec des professionnels «extérieurs» tels que le médecin généraliste, les équipes des centres d'inspection médicale scolaire et les centres psycho-médico-sociaux.

Article 13

Le service de santé mentale est tenu d'informer la population de son territoire de ses activités, sans préjudice des règles fixées par exemple par l'Ordre des Médecins pour la publicité des activités médicales.

Article 14

Cet article n'appelle aucun commentaire particulier.

Article 15

L'équipe pluridisciplinaire comprend des travailleurs qui assurent ensemble des prestations égales à au moins 4 équivalents temps plein de travail.

Pour assurer la qualité du service et disposer d'une expérience suffisante, tout membre de l'équipe minimale doit être engagé pour une durée de travail correspondant au moins à un mi-temps.

Artikel 16

Dit artikel behoeft geen bijzondere commentaar.

Artikel 17

Het ontwerp heeft de bedoeling de aanwijzing van een algemene coördinator voor elke dienst voor geestelijke gezondheidszorg aan te moedigen. De functies van medische leiding en van algemene coördinatie worden a priori niet door eenzelfde persoon uitgeoefend.

Artikelen 18 en 19

Deze artikelen behoeven geen bijzondere commentaar.

Artikel 20

Het tweede lid heeft de bedoeling elke verwarring tussen een dienst voor geestelijke gezondheidszorg en instellingen als poliklinieken en ziekenhuizen te voorkomen.

Artikelen 21 en 22

Deze artikelen behoeven geen bijzondere commentaar.

Artikel 23

Het overlegplatform of elke andere studiedienst door het Verenigd College aangewezen, moet hem alsook de Adviesraad verslagen voorleggen meer bepaald over de afstemming van het aanbod van diensten voor geestelijke gezondheidszorg aan de noden van de bevolking.

Artikelen 24 tot 26

Deze artikelen behoeven geen bijzondere commentaar.

Artikel 27

Titel 3 draait rond drie begrippen: de previsionele enveloppe (art. 27), de toelaatbaarheid van de werkelijke kosten van de dienst voor geestelijke gezondheidszorg (art. 28) en de wijze van uitbetaling (art. 29).

Het systeem van de previsionele enveloppe is een nieuw begrip dat de inrichtende machten van de diensten voor geestelijke gezondheidszorg in staat stelt in een previsioneel beheer te voorzien. Deze previsionele enveloppe:

- is het maximum van de op één jaar invorderbare subsidies, het is dus een plafond;

Article 16

Cet article n'appelle aucun commentaire particulier.

Article 17

Le projet entend encourager la désignation d'un coordonnateur général pour chaque service de santé mentale. Les fonctions de direction médicale et de coordination générale ne seront a priori plus exercées par une même personne.

Articles 18 et 19

Ces articles n'appellent aucun commentaire particulier.

Article 20

Le § 2 entend éviter toute confusion entre un service de santé mentale et des institutions comme des polycliniques et des hôpitaux.

Articles 21 et 22

Ces articles n'appellent aucun commentaire particulier.

Article 23

La Plate-forme de concertation ou tout autre organisme d'étude désigné par le Collège réuni devront lui remettre ainsi qu'au Conseil consultatif des rapports qui concernent notamment l'adéquation entre l'offre des services de santé mentale et les besoins de la population.

Articles 24 à 26

Ces articles n'appellent aucun commentaire particulier.

Article 27

Le titre 3 s'articule autour de trois notions: l'enveloppe prévisionnelle (art. 27), l'admissibilité des frais réels du service de santé mentale (art. 28) et le mode de liquidation (art. 29).

Le système d'enveloppe prévisionnelle est un nouveau concept qui permet aux pouvoirs organisateurs des services de santé mentale d'établir une gestion prévisionnelle. Cette enveloppe prévisionnelle:

- constitue le maximum de subventions percevables sur l'année, c'est donc un plafond;

- is previsioneel in die zin dat elke dienst voor geestelijke gezondheidszorg de zijne kent van bij de aanvang van het boekjaar.

Zij bestaat uit drie delen:

1. Het eerste deel dekt de theoretische loonkost van de equipe vastgesteld in de erkenning en de overeenkomst betreffende de specifieke projecten. Het ontwerp legt een minimaal team op van 4 equivalenten voltijds arbeidsprestaties en laat bijkomend personeel toe. Het wordt voor elke dienst voor geestelijke gezondheidszorg op een theoretische manier berekend. Men houdt inderdaad geen rekening met de bijzondere situatie van elk personeelslid maar bepaalt voor elke functie een weddeschaal, een gemiddelde anciënniteit en een coëfficiënt voor de sociale lasten en andere toelagen.
2. Het tweede deel dekt “de algemene exploitatiekosten”. Het is voor alle diensten voor geestelijke gezondheidszorg gelijk en dekt meer bepaald de kosten verbonden met de werking alsook de kosten verbonden met de taken van het boekhoudkundig en administratief beheer.
3. Het derde deel omvat het “veranderlijk gedeelte”. Dit is het verschil tussen de previsionele enveloppe (plafond van de subsidie) en de eerste twee delen. Dit deel dekt de andere personeels- en exploitatiekosten noodzakelijk voor de naleving van de in de erkenning en de overeenkomst vastgelegde verplichtingen.

Het jaarlijks bedrag van de previsionele enveloppe mag jaarlijks worden verhoogd met een door het Verenigd College vastgestelde coëfficiënt die op alle diensten voor geestelijke gezondheidszorg van toepassing is, om de verhogingen van kosten, inzonderheid personeelskosten (sociale programmering), te dekken.

Artikel 28

De toelaatbaarheid van de kosten betreft de berekening van de subsidie voor elke dienst voor geestelijke gezondheidszorg, op voorwaarde dat de previsionele enveloppe zijn maximumbedrag vormt. Dat doelt dus in de praktijk op de bewijsstukken die de diensten voor geestelijke gezondheidszorg mogen indienen om te worden gesubsidieerd. De volgende kosten worden toegelaten:

- de personeelskosten worden gesubsidieerd op basis van de schalen vastgesteld door het Verenigd College zelfs als de dienst voor geestelijke gezondheidszorg zijn personeel op basis van andere weddeschalen betaalt (collectieve arbeidsovereenkomsten of speciale bepalingen in de arbeidsovereenkomsten);
- de algemene exploitatiekosten worden toegelaten tot het maximumbedrag van de algemene exploitatiekosten;

- est prévisionnelle en ce sens que chaque service de santé mentale connaît la sienne en début d'exercice.

Elle est constituée de trois parties:

1. La première couvre le coût théorique des rémunérations de l'équipe fixée par l'agrément et la convention concernant les projets spécifiques. Le projet impose une équipe minimale de 4 équivalents temps plein et autorise un complément de personnel. Elle est calculée pour chaque service de santé mentale d'une façon théorique. On ne tient en effet pas compte de la situation particulière de chaque membre du personnel mais on détermine pour chaque fonction une échelle barémique, une ancienneté moyenne et un coefficient multiplicateur pour les charges sociales et autres primes.
2. La deuxième couvre les «coûts généraux d'exploitation». Elle est identique pour tous les services de santé mentale et couvre notamment les frais liés au fonctionnement ainsi que les frais liés aux tâches de gestion comptable et administrative.
3. La troisième constitue la «partie variable». C'est la différence entre l'enveloppe prévisionnelle (plafond de subvention) et les deux premières parties. Elle couvre les autres frais de personnel et d'exploitation nécessaires au respect des obligations fixées dans l'agrément et la convention.

Afin de couvrir les augmentations des coûts notamment de personnel (programmation sociale), le montant annuel de l'enveloppe prévisionnelle peut être majoré annuellement d'un coefficient arrêté par le Collège réuni et applicable à tous les services de santé mentale.

Article 28

L'admissibilité des frais concerne le calcul de la subvention que chaque service de santé mentale percevra, étant entendu que l'enveloppe prévisionnelle en constitue le montant maximum. Cela vise donc en pratique les justificatifs que les services de santé mentale peuvent introduire pour pouvoir être subventionnés. Les frais suivants sont admis:

- les frais de personnels sont subventionnés sur la base des échelles fixées par le Collège réuni et ce même si un service de santé mentale ou l'autre paie son personnel sur la base d'autres barèmes (conventions collectives de travail ou dispositions particulières dans les contrats de travail);
- les frais généraux d'exploitation sont admis à concurrence du montant maximum des coûts généraux d'exploitation;

– het Verenigd College kan bovendien andere criteria van toelaatbaarheid vaststellen.

Artikel 29

De subsidie wordt jaarlijks op basis van een eindafrekening vereffend. Voorschotten werden voorzien. Men dient erop te letten dat om die eindafrekening te maken, de honoraria, vergoedingen en bij de patiënten geïnde bijdragen worden afgetrokken; deze inkomsten van de dienst worden niet afgetrokken ten belope van 3/5de en voor het geheel van de medische honoraria indien zij dienen voor personeels- en werkingskosten.

Artikel 30

Dit artikel behoeft geen bijzondere commentaar.

Artikel 31

Men dient op te merken dat alleen een geneesheer-inspecteur tot de medische gegevens toegang heeft.

Artikel 32

Er wordt voorzien in de invoering van een boekhoudkundig plan, gemakkelijk te gebruiken en aan de eigen aard van de diensten voor geestelijke gezondheidszorg aangepast.

Artikelen 33 tot 36

Deze artikelen behoeven geen bijzondere commentaar.

Het Lid van het Verenigd College, bevoegd voor het gezondheidsbeleid, financiën, begroting en externe betrekkingen,

Jos CHABERT

Het Lid van het Verenigd College, bevoegd voor het gezondheidsbeleid, financiën, begroting en externe betrekkingen,

Hervé HASQUIN

– le Collège réuni peut en outre fixer d'autres critères d'admissibilité.

Article 29

La subvention est liquidée annuellement sur la base d'un décompte final. Des avances sont cependant prévues. Il convient de noter que pour effectuer ce décompte, les honoraires, allocations ou participations aux frais perçus auprès des patients sont déduits; ces revenus ne sont pas déduits à concurrence de 3/5èmes et pour la totalité des honoraires médicaux, s'ils sont affectés à des frais de rémunération ou de fonctionnement.

Article 30

Cet article n'appelle aucun commentaire particulier.

Article 31

Il y a lieu de noter que seul un médecin inspecteur aura accès aux données médicales.

Article 32

Il est prévu d'instaurer un plan comptable, d'utilisation aisée et adapté aux spécificités des services de santé mentale.

Articles 33 à 36

Ces articles n'appellent aucun commentaire particulier.

Le Membre du Collège réuni, compétent pour la politique de la santé, les finances, le budget et les relations extérieures,

Jos CHABERT

Le Membre du Collège réuni, compétent pour la politique de la santé, les finances, le budget et les relations extérieures,

Hervé HASQUIN

VOORONTWERP VAN ORDONNANTIE

**onderworpen aan het advies
van de Raad van State**

VOORONTWERP VAN ORDONNANTIE

**betreffende de erkenning en
de subsidiëring van de diensten
voor geestelijke gezondheidszorg**

Het Verenigd College,

Op voordracht van de leden van het Verenigd College, bevoegd voor het gezondheidsbeleid,

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De leden van het Verenigd College, bevoegd voor het gezondheidsbeleid, worden gelast, in naam van het Verenigd College, bij de Verenigde Vergadering het ontwerp van ordonnantie in te dienen, waarvan de tekst hierna volgt:

**TITEL I
Algemene bepalingen**

Artikel 1

Deze ordonnantie regelt een in artikel 135 van de Grondwet bedoelde materie.

Artikel 2

Voor de toepassing van deze ordonnantie dient te worden verstaan onder:

- 1° Dienst voor geestelijke gezondheidszorg: een extramurale voorziening die door een multidisciplinaire aanpak en in samenwerking met andere bij de geestelijke gezondheidszorg betrokken instellingen en personen, bijdraagt tot de psychiatrische, psychische en psycho-sociale diagnose en behandeling van de patiënt in zijn gewone leefomgeving, en tot de preventie inzake geestelijke gezondheidszorg;
- 2° Adviesraad: het Bureau van de Commissie voor Gezondheidszorg en de afdeling instellingen en diensten voor geestelijke gezondheidszorg, bedoeld in de artikelen 4 en 8 van de ordonnantie van 17 juli 1991 houdende oprichting van een Adviesraad voor Gezondheids- en Welzijnszorg van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie;
- 3° Overlegplatform: de vereniging als overlegplatform, erkend door het Verenigd College en bedoeld in artikel 1 van het koninklijk besluit van 10 juli 1990 houdende vaststelling van de normen voor de erkenning van samenwerkingsverbanden van psychiatrische instellingen en diensten.
- 4° Grondgebied: geografische entiteit begrensd volgens de modaliteiten vastgesteld door het Verenigd College, na advies van de Adviesraad, en verduidelijkt in de erkenningsovereenkomst bedoeld in artikel 3, rekening houdend meer bepaald met administratieve, demografische en sociale criteria;
- 5° Administratie: de diensten van het Verenigd College.

AVANT-PROJET D'ORDONNANCE

**soumis à l'avis
du Conseil d'Etat**

AVANT-PROJET D'ORDONNANCE

**relative à l'agrément et
aux subventions des services
de santé mentale**

Le Collège réuni,

Sur la proposition des membres du Collège réuni, compétents pour la politique de santé,

Après en avoir délibéré,

ARRÊTE:

Les membres du Collège réuni, compétents pour la politique de santé, sont chargé de présenter à l'Assemblée réunie, au nom du Collège réuni, le projet d'ordonnance dont la teneur suit:

**TITRE 1er
Dispositions générales**

Article 1er

La présente ordonnance règle une matière visée à l'article 135 de la Constitution.

Article 2

Pour l'application de la présente ordonnance, il faut entendre par:

- 1° Service de santé mentale: une structure ambulatoire qui par une approche multidisciplinaire et en collaboration avec d'autres institutions et personnes concernées par la santé mentale, contribue au diagnostic et au traitement psychiatrique, psychologique et psychosocial du patient dans ses milieux habituels de vie et à la prévention en santé mentale;
- 2° Conseil consultatif: le Bureau de la Commission de la Santé et la section des institutions et services de santé mentale, visés aux articles 4 et 8 de l'ordonnance du 17 juillet 1991 portant création d'un Conseil consultatif de la Santé et de l'Aide aux Personnes de la Commission communautaire commune;
- 3° Plate-forme de concertation: l'association comme plate-forme de concertation, agréée par le Collège réuni et visée à l'article 1er de l'arrêté royal du 10 juillet 1990 fixant les normes d'agrément applicables aux associations d'institutions et de services psychiatriques;
- 4° Territoire: entité géographique délimitée selon les modalités fixées par le Collège réuni, après avis du Conseil consultatif et précisée dans la convention d'agrément visée à l'article 3, compte tenu notamment de critères administratifs, démographiques et sociaux;
- 5° Administration: les services du Collège réuni.

Artikel 3

Om door het Verenigd College te worden erkend moet de Dienst voor geestelijke gezondheidszorg opgericht zijn door een vereniging zonder winstoogmerk, een gemeente, een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, een vereniging van lokale openbare besturen of de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie.

Hij moet aan de erkenningsvoorwaarden en -procedure bepaald in titel 2 voldoen en sluit een erkenningsovereenkomst met het Verenigd College af.

Het Verenigd College bepaalt, na advies van de Adviesraad, de inhoud en de modaliteiten van de erkenningsovereenkomsten. Deze erkenningsovereenkomsten bepalen inzonderheid het territorium dat door de dienst voor geestelijke gezondheidszorg wordt bediend, de opdrachten, de coördinatie- en samenwerkingsinitiatieven, het conventionele kader van het basisteam, de werking van de dienst, de modaliteiten van overleg tussen de inrichtende macht en het team en het bedrag van de previsionele enveloppe.

Artikel 4

Binnen de perken van de begrotingskredieten verstrekt het Verenigd College subsidies aan de erkende diensten voor geestelijke gezondheidszorg overeenkomstig de bepalingen van titel 3.

TITEL 2
Voorwaarden en erkenningsprocedure

HOOFDSTUK 1
Opdrachten

Artikel 5

De dienst voor geestelijke gezondheidszorg is een openbare dienst die instaat voor de gezondheid van de bevolking van zijn grondgebied en, in bijkomende orde, van personen die niet op zijn grondgebied wonen en een beroep doen op zijn hulp.

Hij vervult de volgende algemene opdrachten:

- zorgen voor een eerste opvang, de vraag van iedere patiënt analyseren en, in voorkomend geval, oriënteren;
- een diagnose stellen en voor de psychiatrische, psychotherapeutische en psychosociale behandeling zorgen van de psychische problemen;
- organiseren, uitwerken of meewerken aan preventie-activiteiten op zijn grondgebied.

De dienst voor geestelijke gezondheidszorg kan bovendien specifieke projecten ontwikkelen.

De dienst werkt meer bepaald samen met het gezondheids-, psychosociaal- en schoolnetwerk.

SECTIE 1
Onthaal, diagnose en behandeling

Artikel 6

De dienst voor geestelijke gezondheidszorg vervult zijn opdrachten zonder onderscheid inzonderheid van ras of nationaliteit, leeftijd, geslacht of probleemcategorie.

De dienst voor geestelijke gezondheidszorg brengt de bepalingen in praktijk die tot doel hebben het onthaal en de opdrachten ten voordele van de gebruikers in beide landstalen te waarborgen.

Article 3

Pour être agréé par le Collège réuni, le Service de santé mentale est créé à l'initiative d'une association sans but lucratif, d'une commune, d'un centre public d'aide sociale, d'une association de pouvoirs publics locaux ou de la Commission Communautaire Commune.

Il satisfait aux conditions et à la procédure d'agrément prévues au titre 2, et conclut une convention d'agrément avec le Collège réuni.

Le Collège réuni arrête, après avis du Conseil consultatif, le contenu et les modalités des conventions d'agrément. Les conventions d'agrément précisent notamment le territoire desservi par le service de santé mentale, les missions, les initiatives de coordination et de collaboration, le cadre de l'équipe conventionnelle de base, le fonctionnement du service, les modalités de concertation entre le pouvoir organisateur et l'équipe et le montant de l'enveloppe prévisionnelle.

Article 4

Dans les limites des crédits budgétaires, le Collège réuni octroie des subventions aux services de santé mentale agréés, conformément aux dispositions du titre 3.

TITRE 2
Conditions et procédure d'agrément

CHAPITRE 1er
Missions

Article 5

Le service de santé mentale est un service de santé publique qui travaille au bénéfice de la population de son territoire et, accessoirement, des personnes qui ne résident pas dans ce territoire et qui sollicitent son intervention.

Il remplit les missions générales suivantes:

- offrir un premier accueil, analyser et, le cas échéant, orienter la demande de tout consultant;
- poser un diagnostic et assurer le traitement psychiatrique, psychothérapeutique et psychosocial de problèmes psychiques;
- organiser, élaborer ou collaborer à des activités de prévention dans le territoire.

Le service de santé mentale peut en outre développer des projets spécifiques.

Il travaille notamment en coordination avec le réseau sanitaire, psychosocial et scolaire.

SECTION 1
Accueil, diagnostic et traitement

Article 6

Le service de santé mentale remplit ses missions sans aucune discrimination, notamment sans distinction ethnique ou de nationalité, d'âge, de sexe, ou de type de problèmes.

Le service de santé mentale met en œuvre les dispositions destinées à garantir l'accueil et les missions au bénéfice des usagers dans les deux langues nationales.

Artikel 7

De diagnose en de behandeling van psychische problemen omvatten de medische, psychiatrische, psychologische en sociale aspecten. De bedoeling bestaat er essentieel in voor het psychisch welzijn van de patiënt in zijn gewone leefomgeving zorg te dragen.

De dienst voor geestelijke gezondheidszorg zorgt voor de behandeling van de patiënten inzonderheid door:

- een opvolging van patiënten die in residentiële of ziekenhuisinstellingen worden opgenomen in overeenstemming met de geneesheren van deze instellingen;
- een opvolging van patiënten die in residentiële of ziekenhuisinstellingen werden opgenomen;
- een begeleiding die de resocialisatie van patiënten nastreeft die, ingevolge psychische problemen, in hun gezins-, school-, beroeps- of sociaal leven moeilijkheden ondervinden;
- een samenwerking met alle betrokken personen en instellingen.

Artikel 8

De dienst voor geestelijke gezondheidszorg betreft bij de behandeling van de patiënt, met zijn toestemming of deze van zijn wettelijke vertegenwoordiger, de door de patiënt aangewezen huisarts, en, in de mate van het mogelijke, alle beroepsverzorgers van buiten het team van de dienst voor geestelijke gezondheidszorg die tot de behandeling kunnen bijdragen.

Indien het gaat om een persoon die een onderwijsinstelling bezoekt, ziet de dienst voor geestelijke gezondheidszorg er meer bepaald op toe het psycho-medisch-sociaal centrum en het centrum voor medisch schooltoezicht in kwestie bij de behandeling te betrekken.

SECTIE 2
Preventie-activiteiten

Artikel 9

De dienst voor geestelijke gezondheidszorg organiseert of werkt mee aan preventieactiviteiten die nauw verband houden met zijn algemene opdrachten en eventueel met het specifiek project dat hij ontwikkelt.

Deze activiteiten kunnen meer bepaald bestaan uit:

- informatie, sensibilisatie en opvoeding inzake de geestelijke gezondheid van de bevolking van het grondgebied dat door de dienst voor geestelijke gezondheidszorg wordt bediend;
- informatie, sensibilisatie en opvoeding inzake de geestelijke gezondheid van de werknemers van het netwerk van gezondheids- en welzijnszorg van zijn grondgebied;
- specifiek preventief optreden gericht op bepaalde groepen, vooral daar waar kleine kinderen worden opgevangen.

SECTIE 3
Specifieke projecten

Artikel 10

De specifieke projecten die, in voorkomend geval, door de dienst voor geestelijke gezondheidszorg worden ontwikkeld, moeten in het kader van de problemen van geestelijke gezondheidszorg passen. Zij worden in de in artikel 3 bedoelde erkenningsovereenkomst nader omschreven.

Article 7

Le diagnostic et le traitement de problèmes psychiques intègrent les aspects médicaux, psychiatriques, psychologiques et sociaux. Ils visent essentiellement à assurer le bien-être psychique du patient dans ses milieux habituels de vie.

Le service de santé mentale assure le traitement des patients notamment par:

- un suivi de patients qui sont hébergés dans des institutions résidentielles et hospitalières, en accord avec les médecins de ces institutions;
- un suivi de patients qui ont été hébergés dans des institutions résidentielles et hospitalières;
- un travail qui vise à la réinsertion sociale de patients qui, suite à des problèmes psychiques, rencontrent des difficultés dans leur vie familiale, scolaire, professionnelle ou sociale;
- une collaboration avec toutes les personnes et institutions concernées.

Article 8

Le service de santé mentale associe au traitement du patient, avec l'accord de celui-ci ou de son représentant légal, le médecin généraliste désigné par le patient, et dans la mesure du possible, tous les professionnels de soins extérieurs à l'équipe du service de santé mentale susceptibles de contribuer au traitement.

S'il s'agit d'une personne fréquentant un établissement d'enseignement, le service de santé mentale veille notamment à associer le centre psycho-médico-social et le centre d'inspection médicale scolaire concernés.

SECTION 2
Activités de prévention

Article 9

Le service de santé mentale organise ou collabore à des activités de prévention étroitement liées à ses missions générales et, le cas échéant, aux projets spécifiques qu'il développe.

Ces activités peuvent notamment consister en:

- l'information, la sensibilisation et l'éducation en matière de santé mentale de la population du territoire desservi par le service de santé mentale;
- l'information, la sensibilisation et l'éducation en matière de santé mentale des travailleurs du réseau sanitaire et social de ce territoire;
- des interventions particulières de prévention envers des groupes ciblés, notamment dans des lieux d'accueil de la petite enfance.

SECTION 3
Projets spécifiques

Article 10

Les projets spécifiques développés, le cas échéant, par le service de santé mentale doivent s'inscrire dans une problématique de santé mentale. Ils sont précisés dans la convention d'agrément visée à l'article 3.

De specifieke projecten worden vastgesteld op basis van de behoeften en de kenmerken van de bevolking die een beroep doet op de dienst of die woont op het grondgebied dat bediend wordt door de dienst voor geestelijke gezondheidszorg.

De specifieke projecten kunnen evenwel gericht zijn op personen die niet op dit grondgebied wonen.

Artikel 11

De specifieke projecten kunnen meer bepaald bestaan uit:

- het toezicht op het werk van instellingen en diensten, die met problemen van geestelijke gezondheidszorg worden geconfronteerd, in de eerste plaats binnen het door de dienst bediende grondgebied.
- de vorming op het vlak van de geestelijke gezondheidszorg van de werknemers van het gezondheids- en welzijnsnet, in de eerste plaats binnen dat grondgebied.

Het Verenigd College bepaalt hiervan de toepassingsmodaliteiten.

SECTIE 4 *Coördinatie en informatie*

Artikel 12

De dienst voor geestelijke gezondheidszorg coördineert zijn activiteiten met de werkers van de gezondheids- en welzijnssector van het door hem bediende grondgebied. Met het oog daarop moet hij meer bepaald:

- 1° actief deelnemen aan de structuur van lokaal partnerschap of, bij ontstentenis hiervan, er samen met de betrokken personen, instellingen en diensten op toe zien dat een dergelijk initiatief tot stand wordt gebracht;
- 2° de nodige stappen ondernemen om akkoorden inzake partnerschap tot stand te brengen met de personen, instellingen en openbare en privédiensten gevestigd op zijn grondgebied; de toepassingsmodaliteiten ervan worden, na advies van de Adviesraad, door het Verenigd College bepaald.

Bovendien kan de dienst voor geestelijke gezondheidszorg samenwerken met andere personen, instellingen of diensten die buiten zijn grondgebied zijn gevestigd, en die in het bijzonder betrokken zijn bij de activiteiten van de dienst voor geestelijke gezondheidszorg.

Met het oog daarop sluit hij samenwerkingsovereenkomsten af, waarvan de modaliteiten door het Verenigd College worden vastgelegd, na advies van de Adviesraad.

Artikel 13

Rekening houdend met de deontologie van de betrokken beroepskrachten, brengt de dienst voor geestelijke gezondheidszorg de bevolking van het grondgebied op de hoogte van zijn activiteiten, inzonderheid van de dienstwaarneming.

Artikel 14

De patiënt heeft steeds de vrije keuze van dienst voor geestelijke gezondheidszorg. Deze zal in alle omstandigheden de ideologische, filosofische en godsdienstige overtuiging van de patiënt eerbiedigen.

Les projets spécifiques sont définis à partir des besoins et des caractéristiques de la population qui s'adresse au service ou qui réside au sein du territoire desservi par le service de santé mentale.

Les projets spécifiques peuvent néanmoins s'adresser à des personnes qui n'habitent pas ce territoire.

Article 11

Les projets spécifiques peuvent notamment consister en:

- la supervision du travail d'institutions et de services confrontés à des problèmes de santé mentale, prioritairement au sein du territoire desservi par le service;
- la formation en santé mentale des travailleurs du réseau sanitaire et social, prioritairement au sein de ce territoire.

Le Collège réuni en fixe les modalités d'application.

SECTION 4 *Coordination et information*

Article 12

Le service de santé mentale coordonne ses activités avec les acteurs du réseau sanitaire et social du territoire qu'il dessert. A cet effet, il est notamment tenu de:

- 1° participer activement à la structure de partenariat local ou, si celle-ci fait défaut, veiller avec les personnes, institutions et services concernés à instituer une initiative semblable;
- 2° entreprendre des démarches pour établir des accords de partenariat avec les personnes, institutions et services publics et privés qui sont situés sur son territoire; le Collège réuni en arrête, après avis du Conseil consultatif, les modalités d'application.

Par ailleurs, le service de santé mentale peut collaborer avec d'autres personnes, institutions ou services qui sont situés en dehors de son territoire, et qui sont particulièrement intéressés aux activités du service de santé mentale.

Il conclut à cet effet des conventions de collaboration, dont les modalités sont arrêtées par le Collège réuni, après avis du Conseil consultatif

Article 13

Dans le respect de la déontologie des professions concernées, le service de santé mentale informe la population de son territoire de ses activités la concernant, et notamment de la tenue des permanences.

Article 14

Le patient a le libre choix du service de santé mentale, qui en toutes circonstances, respecte ses convictions idéologiques, philosophiques, et religieuses.

HOOFDSTUK 2

Teams

Artikel 15

§ 1. – De dienst voor geestelijke gezondheidszorg bestaat uit een multidisciplinair team dat minstens de volgende functies omvat:

- a) de psychiatrische functie;
- b) de psychologische functie;
- c) de maatschappelijke functie;
- d) de onthaal- en secretariaatsfunctie.

Om zijn werking te verzorgen, bestaat de dienst ten minste uit een team dat prestaties uitoefent, minstens gelijk aan een equivalent voltijdse arbeidsprestatie voor de functies bepaald onder b), c) en d) en aan een 3/4 arbeidsprestatie voor de functie bepaald onder a).

§ 2. – Het minimale team is samengesteld uit werknemers aangeworven door de dienst geestelijke gezondheidszorg voor prestaties die minstens gelijk zijn aan de helft van een voltijdse arbeidsprestatie.

De duur van een voltijd baan wordt door het Verenigd College vastgesteld, na advies van de Adviesraad.

§ 3. – Bovendien kan de dienst een multidisciplinair team omvatten, gespecialiseerd in de opvang van kinderen en adolescenten en dat ten minste de kinderpsychiatrische, psychologische en sociale functie omvat. Om voor elk van zijn functies te zorgen, bestaat dat team uit personen met minstens een halve baan voor de kinderpsychiatrische functie en met een drie vierde baan voor de psychologische en de sociale functie.

§ 4. – Het team kan eveneens voor aanvullende functies zorgen, inzonderheid op het vlak van geneeskunde, verpleegkunde, pedagogie, sociologie, criminologie, psychomotoriek, logopedie, ergotherapie. Die bijkomende functies houden rechtstreeks verband met de activiteiten van de dienst voor geestelijke gezondheidszorg in het kader van zijn algemene opdrachten en, in voorkomend geval, van zijn specifiek project.

§ 5. – Het Verenigd College stelt, na advies van de Adviesraad, de bekwaamheids- en opleidingsvereisten vast voor het personeel dat de in dit artikel bedoelde functies uitoefent.

Artikel 16

Met inachtneming van de arbeidswetgeving, inzonderheid deze betreffende de deeltijdarbeid, bepaalt de inrichtende macht de formatie van het personeel dat hij aanwerft, alsmede de duur van de door elk lid van de teams geleverde prestaties voor de verschillende in artikel 15 bedoelde functies.

Elk lid van de teams ontvangt van de dienst voor geestelijke gezondheidszorg een loon dat overeenstemt met zijn functie, zijn kwalificatie, zijn anciënniteit en de duur van zijn prestaties overeenkomstig de geldende bepalingen.

Artikel 17

De inrichtende macht wijst de persoon of personen aan die belast wordt of worden, binnen het team, met de medische leiding en de algemene coördinatie van de dienst voor geestelijke gezondheidszorg waarvan de opdrachten en verantwoordelijkheden door het Verenigd College worden vastgesteld, na advies van de Adviesraad.

Artikel 18

Er moet eenmaal per trimester tussen de inrichtende macht en het personeel van de dienst voor geestelijke gezondheidszorg overleg plaatsvinden, met inachtneming van de therapeutische vrijheid.

CHAPITRE 2

Equipes

Article 15

§ 1er. – Le service de santé mentale comprend une équipe pluridisciplinaire qui doit assurer au moins les fonctions suivantes:

- a) la fonction psychiatrique;
- b) la fonction psychologique;
- c) la fonction sociale;
- d) la fonction d'accueil et de secrétariat.

Pour assurer ces fonctions, le service comprend une équipe minimale qui assure des prestations équivalentes au moins à un temps plein de travail pour les fonctions visées aux b), c) et d) et aux trois quarts d'un temps plein de travail pour la fonction visée au a).

§ 2. – L'équipe minimale est composée de travailleurs qui sont engagés par le service de santé mentale pour des prestations équivalentes au moins à la moitié d'un temps plein de travail.

La durée d'un temps plein de travail est fixée par le Collège réuni, après avis du Conseil consultatif.

§ 3. – En outre le service peut comprendre une équipe pluridisciplinaire spécialisée dans la prise en charge des enfants et des adolescents qui doit assurer au moins les fonctions pédopsychiatrique, psychologique et sociale. Pour assurer chacune de ses fonctions, cette équipe est composée de personnes qui assurent des prestations équivalentes au moins à un demi temps plein pour la fonction pédopsychiatrique et aux trois quarts temps plein de travail pour la fonction psychologique et la fonction sociale.

§ 4. – L'équipe peut également assurer des fonctions complémentaires, notamment dans le domaine de la médecine, des soins infirmiers, de la pédagogie, de la sociologie, de la criminologie, de la psychomotricité, de la logopédie, de l'ergothérapie. Ces fonctions complémentaires sont directement liées aux activités menées par le service de santé mentale dans le cadre de ses missions générales et, le cas échéant, de ses projets spécifiques.

§ 5. – Le Collège réuni arrête, après avis du Conseil consultatif, les conditions de qualification et de formation requises pour le personnel exerçant les fonctions visées au présent article.

Article 16

Dans le respect des législations sur le travail, notamment de celles qui organisent le travail à temps partiel, le pouvoir organisateur du service de santé mentale fixe le cadre du personnel qu'il engage, et la durée des prestations fournies par chaque membre des équipes pour les différentes fonctions visées à l'article 15.

Chaque membre des équipes reçoit du service de santé mentale une rémunération correspondant à sa fonction, à sa qualification, à son ancienneté et à la durée de ses prestations, Conformément aux dispositions en vigueur.

Article 17

Le pouvoir organisateur désigne la ou les personnes chargées, au sein de l'équipe, de la direction médicale et de la coordination générale du service de santé mentale dont les missions et responsabilités sont arrêtées par le Collège réuni, après avis du Conseil consultatif.

Article 18

Une concertation doit être organisée une fois par trimestre entre le pouvoir organisateur et le personnel du service de santé mentale, dans le respect de la liberté thérapeutique.

Dit overleg heeft betrekking op:

- 1° de doelstellingen, de organisatie en de werking van de dienst voor geestelijke gezondheidszorg, de werving van het personeel, de erkenningsaanvraag en het voorstel van erkenningsovereenkomst;
- 2° de coördinatie met het gezondheids- en sociale net, inzonderheid de naleving van de in artikel 12 voorziene modaliteiten.

Artikel 19

De dienst voor geestelijk gezondheidszorg werkt als een multidisciplinair team. Te dien einde organiseert hij vergaderingen tussen de leden van het team om uitwisseling van informatie en besprekingen over het klinisch en preventief werk van de dienst mogelijk te maken.

HOOFDSTUK 3 Werking van de dienst

Artikel 20

§ 1. – De dienst voor geestelijke gezondheidszorg moet zodanig gevestigd zijn dat hij de belangen van de patiënten en van het bediende grondgebied zo goed mogelijk kan behartigen. Hij moet ervoor zorgen hun een gemakkelijke toegang te bieden.

§ 2. – Wanneer de dienst voor geestelijke gezondheidszorg gevestigd is in een gebouw waarin nog andere instellingen of welzijns- of gezondheidsdiensten zijn ondergebracht, moeten lokalen die een eenheid vormen, binnen dit gebouw aan de dienst voor geestelijke gezondheidszorg worden voorbehouden.

De dienst voor geestelijke gezondheidszorg moet zich in het bijzonder onderscheiden op het vlak van zijn activiteiten, van zijn beheer en van zijn lokalen waar het zijn activiteiten uitoefent van een andere dienst die patiënten opneemt of curatieve zorgen verstrekt.

§ 3. – De dienst voor geestelijke gezondheidszorg organiseert doorlopend een onthaal, met inachtneming van de minimumvoorwaarden vastgesteld door het Verenigd College, na advies van de Adviesraad.

§ 4. – Ten einde de opvolging van de patiënten waar te nemen, organiseert hij, met hun instemming, eveneens hun verzorging bij hen thuis, in hun woon- of verblijfplaats of iedere andere plaats met hun overeengekomen.

Artikel 21

§ 1. – Voor elke patiënt wordt een individueel dossier met de medische, maatschappelijke en administratieve gegevens aangelegd. Onverminderd andere wettelijke bepalingen stelt het Verenigd College na advies van de Adviesraad de lijst vast van de elementen die in het individueel dossier moeten voorkomen.

§ 2. – Onverminderd andere wettelijke bepalingen worden de individuele dossiers onder de verantwoordelijkheid van de medische directeur van de dienst voor geestelijke gezondheidszorg ten minste 10 jaar na het afsluiten van het dossier bewaard.

§ 3. – De activiteiten en documenten van de dienst voor geestelijke gezondheidszorg die de patiënten individueel betreffen en inzonderheid de individuele dossiers zijn door het beroepsgeheim beschermd. Artikel 458 van het Strafwetboek is van toepassing op de leden van de teams van de diensten voor geestelijke gezondheidszorg.

Deze moeten, met naleving van de deontologie en onder verantwoordelijkheid van de medische directeur, aan de beroepsverzorgers die de patiënt of zijn wettelijke vertegenwoordiger daartoe aanwijst, alle nuttige inlichtingen, die zij nuttig achten voor de continuïteit van de behandeling, meedelen.

Elle porte sur:

- 1° les objectifs, l'organisation, le fonctionnement du service de santé mentale, l'engagement du personnel, la demande d'agrément et la proposition de convention d'agrément;
- 2° la coordination avec le réseau sanitaire et social, notamment le respect des modalités prévues à l'article 12.

Article 19

Le service de santé mentale fonctionne en équipe pluridisciplinaire. A cette fin, il organise des réunions entre les membres de l'équipe qui visent à l'échange d'informations et à la discussion sur le travail clinique et préventif du service.

CHAPITRE 3 Fonctionnement du service

Article 20

§ 1er. – Le service de santé mentale est situé de façon à répondre au mieux aux intérêts des patients et de la population du territoire qu'il dessert. Il veille à permettre à ceux-ci un accès aisé.

§ 2. – Lorsque le service de santé mentale est situé dans un bâtiment qui comprend d'autres institutions ou services sociaux ou de santé, des locaux formant une entité doivent être réservés au service de santé mentale à l'intérieur de ce bâtiment.

Le service de santé mentale doit en particulier se distinguer sur le plan de ses activités, de sa gestion et de ses locaux d'activité d'un autre service qui héberge des patients ou dispense des soins curatifs.

§ 3. – Le service de santé mentale organise une permanence d'accueil, dans le respect des conditions minimales fixées par le Collège réuni après avis du Conseil Consultatif.

§ 4. – Afin d'assurer le suivi des patients et en accord avec ceux-ci, il organise également leur prise en charge à domicile, au lieu de résidence ou d'hébergement, ou en tout autre endroit convenu avec ceux-ci.

Article 21

§ 1er. – Pour chaque patient, il est constitué un dossier individuel contenant les données médicales, sociales et administratives. Sans préjudice d'autres dispositions légales, le Collège réuni fixe, après avis du Conseil consultatif, la liste des éléments qui doivent figurer dans le dossier individuel.

§ 2. – Sans préjudice d'autres dispositions légales, les dossiers individuels sont conservés au moins 10 ans après leur clôture, sous la responsabilité du directeur médical du service de santé mentale.

§ 3. – Les activités et documents du service de santé mentale qui concernent individuellement des patients, et notamment les dossiers individuels, sont protégés par le secret professionnel. L'article 458 du Code Pénal est applicable aux membres des équipes des services de santé mentale.

Ceux-ci, doivent dans le respect de la déontologie, et sous la responsabilité du directeur médical, transmettre aux professionnels que le patient ou son représentant légal désigne à cette fin tout renseignement qu'ils estiment utile à la continuité de la prise en charge.

Artikel 22

De lijst van de preventie-activiteiten en eventueel van de specifieke projecten ontwikkeld door de dienst voor geestelijke gezondheidszorg worden in een register met vermelding van het betrokken personeel opgenomen. Dit register bevat inzonderheid de lijst van de bij deze activiteiten betrokken personen, halfjaarlijkse evaluatieverslagen en de besluiten van het overleg tussen de inrichtende macht en het personeel van de in artikel 18 bedoelde dienst voor geestelijke gezondheidszorg.

Artikel 23

De dienst voor geestelijke gezondheidszorg legt ieder jaar aan het College, onder de voorwaarden door deze bepaald en na advies van de Adviesraad, het in artikel 32 bedoelde activiteitenverslag voor, alsmede een geheel van anonieme gegevens die hij optekent en betrekking hebben op de patiënten en de bevolking van het bediende grondgebied. Het Verenigd College bepaalt, na advies van de Adviesraad, de te registreren gegevens, alsook de modaliteiten en de procedures van registratie en doorzending van de gegevens naar het overlegplatform of aan elke andere ontwikkelingsgroep door het College aangewezen.

HOOFDSTUK 4 Erkenningsprocedure

Artikel 24

De aanvraag tot erkenning of verlenging van erkenning wordt door de inrichtende macht van de dienst voor geestelijke gezondheidszorg ingediend, volgens de modaliteiten vastgelegd door het Verenigd College, na advies van de Adviesraad.

Artikel 25

Het Verenigd College legt, na advies van de Adviesraad, de procedure van erkenning, van weigering of intrekking van erkenning, alsook van sluiting wegens dringende redenen vast.

De erkenning kan worden ingetrokken indien de bepalingen van deze ordonnantie en van de uitvoeringsbesluiten niet worden nageleefd en wanneer de erkenningsovereenkomst bedoeld in artikel 3 niet wordt nagekomen.

Artikel 26

Na onderzoek, wordt de erkenning toegekend voor een periode van vier jaar. De diensten die voor het eerst een aanvraag tot erkenning hebben ingediend, krijgen een voorlopige werkingsvergunning voor een verlengbare periode van 1 jaar en volgens de modaliteiten vastgesteld door het Verenigd College na advies van de Adviesraad.

TITEL 3 Toekenning van de subsidies

Artikel 27

§ 1. – Om de in artikel 4 van deze ordonnantie bedoelde subsidie te bepalen, wordt een previsionele enveloppe forfaitair voor elke dienst voor geestelijke gezondheidszorg berekend met toevoeging van:

- 1° de theoretische loonkost van het conventionele basisteam;
- 2° het maximumbedrag van de algemene exploitatiekosten;
- 3° een veranderlijk gedeelte.

Article 22

Un registre reprend l'inventaire des activités de prévention et, le cas échéant, des projets spécifiques développés par le service de santé mentale, avec mention du personnel concerné. Il comporte notamment la liste des personnes concernées par ces activités, des rapports semestriels d'évaluation et les conclusions des concertations entre le pouvoir organisateur et le personnel du service de santé mentale, prévues à l'article 18.

Article 23

Le service de santé mentale transmettra chaque année au Collège, dans les conditions arrêtées par celui-ci après avis du Conseil consultatif le rapport d'activités visé à l'article 32 et un ensemble de données anonymes qu'il enregistre et qui concernent ses patients, ses consultants et la population de son territoire. Le Collège réuni arrête, après avis du Conseil consultatif, les données à enregistrer, ainsi que les modalités et les procédures d'enregistrement et de transmission de ces données à la plate-forme de concertation ou à tout autre organisme d'étude désigné par lui.

CHAPITRE 4 Procédure d'agrément

Article 24

La demande d'agrément ou de renouvellement d'agrément est introduite par le pouvoir organisateur du service de santé mentale, selon les modalités arrêtées par le Collège réuni, après avis du Conseil consultatif.

Article 25

Le Collège réuni arrête après avis du Conseil consultatif, la procédure relative à l'agrément, au refus et au retrait d'agrément ainsi qu'à la fermeture d'urgence.

L'agrément peut être retiré en cas de non observation des dispositions de la présente ordonnance et de ses arrêtés d'exécution, et en cas de non respect de la convention d'agrément visée à l'article 3.

Article 26

Après examen, l'agrément est accordé pour un terme de quatre ans. Les services qui ont introduit une première demande reçoivent une autorisation provisoire de fonctionnement pour une durée renouvelable d'un an et selon des modalités arrêtées par le Collège réuni après avis du Conseil consultatif.

TITRE 3 Octroi des subventions

Article 27

§ 1er. – Afin de déterminer la subvention visée à l'article 4 de la présente ordonnance, une enveloppe prévisionnelle est calculée forfaitairement pour chaque service de santé mentale en additionnant:

- 1° le coût théorique des rémunérations de l'équipe conventionnelle de base;
- 2° le montant maximum des coûts généraux d'exploitation;
- 3° une partie variable.

§ 2. — De theoretische loonkost van het conventionele basisteam wordt berekend door, voor elke in artikel 15 bedoelde functie, één van de weddeschalen van de personeelsleden van de gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te bepalen, alsmede een gemiddelde anciënniteit en een coëfficiënt die meer bepaald de sociale lasten en andere premies of sociale voordelen dekt. Het Verenigd College stelt de weddeschaal van toepassing voor elke functie, de gemiddelde anciënniteit en de coëfficiënt, bedoeld in het vorige lid, na advies van de Adviesraad, vast.

§ 3. — De algemene exploitatiekosten omvatten meer bepaald de kosten verbonden aan de werking van de dienst voor geestelijke gezondheidszorg alsook de kosten verbonden aan het boekhoudkundig en administratief beheer.

Het maximumbedrag van de algemene exploitatiekosten wordt door het Verenigd Collegel na advies van de Adviesraad, bepaald.

§ 4. — Het veranderlijk gedeelte dekt de andere personeels- en exploitatiekosten noodzakelijk voor de naleving van de in de erkenningsovereenkomst vastgelegde verplichtingen.

§ 5. — Het bedrag van de previsionele enveloppe wordt jaarlijks met een door het Verenigd College vastgestelde coëfficiënt verhoogd, na overleg met de vertegenwoordigers van de inrichtende machten en van de werknemers van de diensten voor geestelijke gezondheidszorg. Deze coëfficiënt houdt inzonderheid rekening met de indexeringen van de weddeschalen en van de sociale programmatie toegekend aan de personeelsleden van de gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Artikel 28

§ 1. — De previsionele enveloppe vormt het maximumbedrag van de subsidie dat elke dienst voor geestelijke gezondheidszorg kan ontvangen.

§ 2. — De in artikel 4 bedoelde subsidie moet bovendien door de dienst voor geestelijke gezondheidszorg worden gerechtvaardigd in het kader van de overeenkomstig paragraaf 3 toegelaten kosten.

§ 3. — De loonkosten van het personeel worden toegelaten op basis van de weddeschalen van de personeelsleden van de gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de sociale programmatie van toepassing op de lonen van diezelfde personeelsleden. Met het oog hierop, bepaalt het Verenigd College, na advies van de Adviesraad, de weddeschaal toepasselijk op elke in artikel 15 bedoelde functie alsook de in aanmerking genomen anciënniteiten.

De algemene exploitatiekosten worden toegelaten tot het maximumbedrag vastgesteld door het Verenigd College overeenkomstig artikel 27, § 3.

Het Verenigd College kan na advies van de Adviesraad, andere criteria van toelaatbaarheid vaststellen, meer bepaald voor de bijzondere kosten van de sociale lasten.

Artikel 29

§ 1. — De in artikel 4 bedoelde subsidie wordt jaarlijks vereffend op basis van een eindafrekening volgens de door het Verenigd College vastgestelde modaliteiten, na advies van de Adviesraad.

Om de eindafrekening te maken, worden afgetrokken van de onkosten die overeenkomstig artikel 28 voor subsidiëring in aanmerking komen, de honoraria, vergoedingen of bijdragen geïnd door het conventionele basisteam bij de patiënten, hun wettelijke vertegenwoordigers of een openbare instelling, inzonderheid in het kader van de prestaties bepaald bij de wet van 9 augustus 1963 houdende inrichting van een stelsel van verplichte verzekering tegen ziekte en invaliditeit.

§ 2. — Er worden evenwel trimestriële voorschotten, gelijk aan een vierde van de previsionele enveloppe, uitgekeerd uiterlijk op 15 februari voor het eerste trimester van het kalenderjaar, op 15 mei voor het tweede trimester,

§ 2. — Le coût théorique des rémunérations de l'équipe conventionnelle de base est calculé en déterminant, pour chaque fonction visée à l'article 15, une des échelles barémiques des agents des communes de la Région de Bruxelles-Capitale, une ancienneté moyenne et un coefficient multiplicateur couvrant notamment les charges sociales et autres primes ou avantages sociaux. Le Collège réuni fixe, après avis du Conseil consultatif, l'échelle barémique applicable pour chaque fonction, l'ancienneté moyenne et le coefficient multiplicateur visés à l'alinéa précédent.

§ 3. — Les coûts généraux d'exploitation incluent notamment les frais liés au fonctionnement du service de santé mentale ainsi que les frais liés aux tâches de gestion comptable et administrative.

Le montant maximal des coûts généraux d'exploitation est arrêté par le Collège réuni, après avis du Conseil consultatif

§ 4. — La partie variable couvre les autres frais de personnel et d'exploitation nécessaires au respect des obligations fixées dans la convention d'agrément.

§ 5. — Le montant de l'enveloppe prévisionnelle est majoré annuellement d'un coefficient arrêté par le Collège réuni, après concertation avec les représentants des pouvoirs organisateurs et des travailleurs des services de santé mentale. Ce coefficient tient notamment compte des indexations barémiques et de la programmation sociale allouée aux agents des communes de la Région de Bruxelles-Capitale.

Article 28

§ 1er. — L'enveloppe prévisionnelle constitue le montant maximum de la subvention que peut percevoir chaque service de santé mentale.

§ 2. — La subvention visée à l'article 4 doit en outre être justifiée par le service de santé mentale dans le cadre des frais admis conformément au paragraphe 3.

§ 3. — Les frais de rémunérations du personnel sont admis sur la base des échelles barémiques des agents des communes de la Région de Bruxelles-Capitale et la programmation sociale applicable aux rémunérations de ces mêmes agents. A cet effet, le Collège réuni détermine, après avis du Conseil consultatif, l'échelle barémique applicable pour chaque fonction visée à l'article 15 ainsi que les anciennetés prises en considération.

Les coûts généraux d'exploitation sont admis à concurrence du montant maximum arrêté par le Collège réuni conformément à l'article 27, § 3.

Le Collège réuni peut fixer, après avis du Conseil consultatif, d'autres critères d'admissibilité, notamment pour des frais particuliers de charges sociales.

Article 29

§ 1er. — La subvention visée à l'article 4 est liquidée annuellement sur base d'un décompte final selon les modalités arrêtées par le Collège réuni, après avis du Conseil consultatif.

Pour opérer ce décompte final, il y a lieu de déduire des frais subsidiables conformément à l'article 28, les honoraires, allocations et participations aux frais perçus par l'équipe conventionnelle de base auprès des patients, de leurs représentants légaux ou d'une institution publique, notamment dans le cadre des prestations prévues par la loi du 9 août 1963 organisant un régime d'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité.

§ 2. — Des avances trimestrielles égales au quart de l'enveloppe prévisionnelle sont liquidées au plus tard le 15 février pour le premier trimestre de l'année civile, le 15 mai pour le second trimestre, le 15 août pour le

op 15 augustus voor het derde trimester en een voorschot gelijk aan een vijfde van de provisionele enveloppe uiterlijk op 15 november voor het vierde trimester.

§ 3. — Eens de vervaldagen vastgesteld overeenkomstig § 1 en 2 verstreken zijn, brengen de verschuldigd gebleven voorschotten van rechtswege en zonder voorafgaande aanmaning moratoire rentes op tegen de interbancaire intrestvoet, "bibor" genoemd, zoals de vervaldag werd bepaald.

Artikel 30

De dienst voor geestelijke gezondheidszorg vordert van zijn consultants, hun wettelijke vertegenwoordigers of rechtstreeks van de betrokken instellingen, de wettelijk bepaalde honoraria en vergoedingen.

De dienst voor geestelijke gezondheidszorg mag bovendien van de patiënten een bijdrage in de onkosten vragen, met naleving van de deontologische regels en gebruiken.

De dienst voor geestelijke gezondheidszorg kan evenwel in bepaalde omstandigheden voor gratis consulten zorgen.

TITEL 4 Contrôle en inspectie

Artikel 31

§ 1. — Het Verenigd College wijst de personeelsleden van zijn diensten aan belast met het toezicht op de diensten voor geestelijke gezondheidszorg erkend krachtens deze ordonnantie.

De dienst voor geestelijke gezondheidszorg waarborgt deze ambtenaren een vrije toegang tot de lokalen en de mogelijkheid om ter plaatse de stukken en documenten te raadplegen die zij noodzakelijk achten om hun opdracht uit te oefenen.

De aangewezen ambtenaren zijn ertoe gemachtigd zich de in artikel 21 bedoelde individuele dossiers van de patiënten te laten overleggen.

§ 2. — Op verzoek van de door het Verenigd College aangewezen ambtenaren, zal de dienst voor geestelijke gezondheidszorg alle nodige bewijsstukken tot staving van de algemene exploitatiekosten en de loonkosten van het personeel voorleggen.

Artikel 32

Om de in artikel 28 voorziene subsidies te kunnen ontvangen, zal de dienst voor geestelijke gezondheidszorg jaarlijks aan de Administratie volgens de door het Verenigd College vastgelegde modaliteiten, na advies van de Adviesraad, een activiteitenverslag voorleggen, alsmede de rekeningen en een begroting opgesteld door de inrichtende macht evenals een eindrekening van de subsidies.

TITEL 5 Slot- en overgangsbepalingen

Artikel 33

De diensten voor geestelijke gezondheidszorg, die een erkenning hebben verkregen voor een proefperiode in het kader van het koninklijk besluit van 20 maart 1975 betreffende de erkenning van de diensten voor geestelijke gezondheidszorg en de subsidiëring ervan moeten een aanvraag tot erkenning indienen met naleving van de bepalingen van deze ordonnantie, op de datum te bepalen door het Verenigd College na advies van de Adviesraad.

troisième trimestre, ainsi qu'une avance égale au cinquième de l'enveloppe provisionnelle au plus tard le 15 novembre pour le quatrième trimestre.

§ 3. — Passé les échéances fixées conformément aux § 1er et 2, les avances restant dues porteront de plein droit et sans mise en demeure préalable, intérêts de retard au taux de l'intérêt interbancaire dénommé «bibor» tel que fixé le jour de l'échéance.

Article 30

Le service de santé mentale réclame à ses consultants, à leurs représentants légaux ou directement aux institutions intéressées, les honoraires et allocations légalement prévus.

Le service de santé mentale est autorisé en outre à demander aux patients une participation aux frais, dans le respect des règles et usages déontologiques.

Toutefois, des consultations gratuites peuvent être assurées dans certaines circonstances par le service de santé mentale.

TITRE 4 Contrôle et inspection

Article 31

§ 1er. — Le Collège réuni désigne les agents de ses services chargés du contrôle des services de santé mentale agréés en vertu de la présente ordonnance.

Le service de santé mentale garantira à ces agents un libre accès à ses locaux et la possibilité de consulter sur place les pièces et documents qu'ils jugent nécessaires à l'accomplissement de leur mission.

Les agents désignés sont autorisés à se faire produire les dossiers individuels des patients, visés à l'article 21.

§ 2. — A la demande des agents désignés par le Collège réuni, le service de santé mentale présentera tous les justificatifs nécessaires pour les frais généraux d'exploitation et pour les frais de rémunération du personnel.

Article 32

Pour bénéficier des subventions prévues à l'article 28, le service de santé mentale transmettra annuellement à l'Administration, selon des modalités arrêtées par le Collège réuni après avis du Conseil consultatif un rapport d'activités, les comptes et budget arrêtés par le pouvoir organisateur et un décompte final des subventions.

TITRE 4 Dispositions finales et transitoires

Article 33

Les services de santé mentale qui ont bénéficié d'un agrément pour une période probatoire, dans le cadre de l'arrêté royal du 20 mars 1975 relatif à l'agrément des services de santé mentale et à l'octroi de subventions en leur faveur, sont tenus d'introduire une demande d'agrément dans le respect des dispositions de la présente ordonnance au plus tard à la date fixée par le Collège réuni après avis du Conseil consultatif.

Artikel 34

Bij wijze van overgangsmaatregel worden de diensten voor geestelijke gezondheidszorg, die een erkenning voor een proefperiode in het kader van het koninklijk besluit van 20 maart 1975 hebben bekomen, geacht te voldoen aan de voorwaarden voorzien in artikel 20, § 2, voor een door het Verenigd College bepaalde periode.

Artikel 35

Het koninklijk besluit van 20 maart 1975 betreffende de erkenning en subsidiëring van de diensten voor geestelijke gezondheidszorg wordt, wat de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie betreft, opgeheven.

Artikel 36

Het Verenigd College stelt de datum van inwerkingtreding van de artikelen van deze ordonnantie vast en is belast met de uitvoering ervan.

Het Lid van het Verenigd College, bevoegd voor het Gezondheidsbeleid,

Jos CHABERT

Het Lid van het Verenigd College, bevoegd voor het Gezondheidsbeleid,

Dominique HARMEL

Article 34

A titre transitoire, les services de santé mentale qui ont bénéficié d'un agrément pour une période probatoire dans le cadre de l'arrêté royal du 20 mars 1975 sont réputés satisfaire aux conditions prévues à l'article 20, § 2, pour une période déterminée par le Collège réuni.

Article 35

L'arrêté royal du 20 mars 1975 relatif à l'agrément des services de santé mentale et à l'octroi de subventions en leur faveur est abrogé pour ce qui concerne la Commission communautaire commune.

Article 36

Le Collège réuni arrête la date d'entrée en vigueur des articles de la présente ordonnance et est chargé de son exécution.

Le Membre du Collège réuni, compétent pour la Politique de santé,

Jos CHABERT

Le Membre du Collège réuni, compétent pour la Politique de santé,

Dominique HARMEL

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De Raad van State, afdeling wetgeving, achtste kamer, op 17 januari 1995 door de Ministers, leden van het Verenigd College bevoegd voor het gezondheidsbeleid verzocht hun van advies te dienen over een voorontwerp van ordonnantie "betreffende de erkenning en de subsidies van de diensten voor geestelijke gezondheidszorg" en op 24 februari 1995 om mededeling van dat advies verzocht binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, heeft op 7 maart 1995 het volgend advies gegeven:

Volgens artikel 84, tweede lid, dat bij de wet van 15 oktober 1991 is ingevoegd in de gecoördineerde wetten op de Raad van State, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden aangegeven tot staving van het spoedeisend karakter ervan.

In het onderhavige geval luidt die motivering als volgt:

«Le motif de l'urgence réside dans la nécessité de faire adopter au plus tôt cette nouvelle réglementation relative à l'agrément et aux subventions des services de santé mentale, pour permettre de réorienter et développer les activités de ces services sans retard. En effet, cet avant-projet a été soumis à une large concertation du secteur concerné, et durant cette concertation, le Collège réuni de la Commission Communautaire Commune a imposé un moratoire à l'ensemble des services de santé mentale, dans l'attente de l'adoption de la nouvelle réglementation, annoncée au plus tard pour le premier semestre de l'année 1995.

Afin de permettre de lever ce moratoire, et notamment d'adapter les agréments en cours, et d'autoriser des extensions d'équipe des services déjà existants, ainsi que le permettent les crédits réservés à cette fin dans le cadre du budget des dépenses de la Commission Communautaire Commune pour l'année 1995, il est urgent de pouvoir disposer au plus tôt de l'avis de votre haut Collège, afin de soumettre le projet à l'Assemblée réunie de la Commission Communautaire Commune avant la date prévue pour les élections anticipées».

*
* *

Gelet op de korte termijn welke hem voor het geven van zijn advies wordt toegemeten, moet de Raad van State zich bepalen tot het maken van de hierna volgende opmerkingen.

STREKKING VAN HET ONTWERP

1. Het ontwerp strekt ertoe een regeling op te zetten voor de erkenning en de subsidiëring van diensten voor geestelijke gezondheidszorg, opgericht door een vereniging zonder winstoogmerk, een gemeente, een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, een vereniging van lokale openbare besturen of de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie.

Het ontwerp bepaalt dat, om door het Verenigd College te worden erkend, de dienst voor geestelijke gezondheidszorg moet voldoen aan de in het ontwerp bepaalde erkenningsvoorwaarden en de daartoe bepaalde procedureregels moet volgen. Hij moet ook een zogenaamde "erkenningsovereenkomst" sluiten met het Verenigd College. Die overeenkomst bevat een nadere invulling van verplichtingen waarvoor het ontwerp een algemeen kader creëert. Binnen de perken van de begrotingskredieten worden subsidies aan de erkende diensten toegekend.

2. De dienst voor geestelijke gezondheidszorg moet een aantal algemene opdrachten vervullen: zorgen voor een eerste onthaal van de patiënten; een diagnose stellen en zorgen voor de psychiatrische, psychotherapeutische en psychosociale behandeling; deenemen aan preventie-activiteiten op zijn grondgebied. Daarnaast kan een dienst ook specifieke projecten ontwikkelen.

De diagnose en de behandeling van patiënten dient essentieel gericht te zijn op het psychisch welzijn van de patiënt "in zijn gewone leefomgeving".

AVIS DU CONSEIL D'ETAT

Le Conseil d'Etat, section de législation, huitième chambre, saisi par les Ministres, membres du Collège réuni compétents pour la politique de la Santé, le 17 janvier 1995, d'une demande d'avis sur un avant-projet d'ordonnance "relatif à l'agrément et aux subventions des services de santé mentale" et invité, le 24 février 1995, à lui communiquer cet avis dans un délai ne dépassant pas trois jours, a donné le 7 mars 1995 l'avis suivant:

Conformément à l'article 84, alinéa 2, inséré dans les lois coordonnées sur le Conseil d'Etat par la loi du 15 octobre 1991, la demande d'avis doit indiquer les motifs qui justifient le caractère urgent de la demande.

En l'occurrence, cette motivation est la suivante:

«Le motif de l'urgence réside dans la nécessité de faire adopter au plus tôt cette nouvelle réglementation relative à l'agrément et aux subventions des services de santé mentale, pour permettre de réorienter et développer les activités de ces services sans retard. En effet, cet avant-projet a été soumis à une large concertation du secteur concerné, et durant cette concertation, le Collège réuni de la Commission communautaire commune a imposé un moratoire à l'ensemble des services de santé mentale, dans l'attente de l'adoption de la nouvelle réglementation, annoncée au plus tard pour le premier semestre de l'année 1995.

Afin de permettre de lever ce moratoire, et notamment d'adapter les agréments en cours, et d'autoriser des extensions d'équipe des services déjà existants, ainsi que le permettent les crédits réservés à cette fin dans le cadre du budget des dépenses de la Commission communautaire commune pour l'année 1995, il est urgent de pouvoir disposer au plus tôt de l'avis de votre haut Collège, afin de soumettre le projet à l'Assemblée réunie de la Commission communautaire commune avant la date prévue pour les élections anticipées».

*
* *

Eu égard au bref délai qui lui est imparti pour donner son avis, le Conseil d'Etat doit se limiter aux observations formulées ci-après.

PORTEE DU PROJET

1. L'avant-projet d'ordonnance a pour objet d'établir une réglementation relative à l'agrément et aux subventions de services de santé mentale créés à l'initiative d'une association sans but lucratif, d'une commune, d'un centre public d'aide sociale, d'une association de pouvoirs publics locaux ou de la Commission communautaire commune.

Le projet dispose que, pour être agréé par le Collège réuni, le service de santé mentale doit satisfaire aux conditions d'agrément prévues par le projet et suivre les règles de procédures arrêtées à cet effet. Il doit également conclure une «convention d'agrément» avec le Collège réuni. Cette convention précise les obligations dont le projet crée le cadre général. Des subventions sont dans les limites des crédits budgétaires octroyées aux services agréés.

2. Le service de santé mentale doit remplir un nombre de missions générales: offrir un premier accueil aux patients; poser un diagnostic et assurer le traitement psychiatrique, psychothérapeutique et psychosocial; participer à des activités de prévention dans le territoire. En outre, un service peut également développer des projets spécifiques.

Le diagnostic et le traitement des patients doivent essentiellement viser au bien-être psychique du patient «dans ses milieux habituels de vie». Il

Dit impliceert volgens het ontwerp dat een dienst zijn patiënten moet kunnen volgen als zij in een instelling zijn opgenomen.

De preventie-activiteiten van de dienst zijn gericht op het grondgebied dat door de dienst wordt bediend.

Specifieke projecten kunnen worden vastgesteld, op basis van de behoeften en de kenmerken van de bevolking die een beroep doet op de dienst. Zulke projecten kunnen gericht zijn op personen die niet op het door de dienst bediende grondgebied wonen.

Het ontwerp voorziet in een verplichting voor de dienst om zijn activiteiten te coördineren met die van andere werkers in de gezondheids- en welzijnssector. De dienst moet de bevolking ook op de hoogte brengen van zijn activiteiten.

3. De dienst voor geestelijke gezondheidszorg moet bestaan uit een multidisciplinair team, dat ten minste de volgende functies omvat: psychiatrische functie; psychologische functie; maatschappelijke functie; onthaal- en secretariaatsfunctie. De dienst kan daarnaast nog een multidisciplinair team omvatten gespecialiseerd in de opvang van kinderen en adolescenten. Hij kan ook voor andere aanvullende functies zorgen, die rechtstreeks met zijn algemene opdrachten of met een specifiek project verband houden.

Het ontwerp bevat nadere bepalingen i.v.m. de vaststelling van de personeelsformatie en de bezoldiging, alsmede i.v.m. de medische leiding en de algemene coördinatie van de dienst.

Het ontwerp voorziet in een regelmatig overleg tussen de inrichtende macht en het personeel, en in vergaderingen tussen de leden van het team onderling.

4. Het ontwerp bevat een aantal bepalingen i.v.m. de werking van de diensten voor geestelijke gezondheidszorg.

Zo worden o.m. normen bepaald i.v.m. de vestiging en de toegankelijkheid van de dienst, en i.v.m. de afscheiding ten opzichte van andere diensten in een zelfde gebouw. Het ontwerp legt een aantal verplichtingen op, die eigen zijn aan de uitoefening van de geneeskunst (individueel dossier per patiënt, beroepsgeheim en continuïteit van de behandeling).

Aan de dienst wordt opgelegd jaarlijks een activiteitenverslag in te dienen, en een aantal anonieme gegevens i.v.m. de patiënten en de bevolking van zijn grondgebied mede te delen.

5. Aan het Verenigd College wordt opdracht gegeven om de erkenningsprocedure te bepalen.

De erkenning wordt toegekend voor een periode van vier jaar. Aan diensten die voor het eerst een aanvraag tot erkenning indienen, wordt echter een "voorlopige werkingsvergunning" verleend, voor een (verlengbare) termijn van één jaar.

6. Wat de subsidies betreft, bepaalt het ontwerp dat aan elke dienst een forfaitaire "provisieel enveloppe" wordt toegekend, die uit drie delen bestaat: de theoretische loonkost van het conventionele basisteam, het maximumbedrag van de algemene exploitatiekosten en een veranderlijk gedeelte.

Die provisieel enveloppe vormt het maximumbedrag dat een dienst kan ontvangen. De werkelijk uit te keren subsidie moet verantwoord worden "in het kader van" een aantal door het ontwerp toegelaten kosten.

De subsidie wordt jaarlijks vereffend, op basis van een eindafrekening. Aan de diensten worden evenwel trimestriële voorschotten uitgekeerd.

Het ontwerp bepaalt dat een dienst zijn prestaties in beginsel tegen betaling door de patiënten levert, doch dat de dienst in bepaalde gevallen ook voor kosteloze raadplegingen kan zorgen.

7. Het ontwerp voorziet ten slotte in een toezicht op de diensten, meer bepaald door ambtenaren daartoe aangewezen door het Verenigd College.

s'ensuit, selon le projet, qu'un service doit pouvoir suivre ses patients hébergés dans une institution.

Les activités de prévention du service sont liées au territoire desservi par ce dernier.

Des projets spécifiques peuvent être définis à partir des besoins et des caractéristiques de la population qui s'adresse au service. De pareils services peuvent s'adresser à des personnes qui n'habitent pas le territoire desservi par le service.

Le projet fait l'obligation au service de coordonner ses activités avec celles d'autres travailleurs du réseau sanitaire et social. Le service doit également informer la population de ses activités.

3. Le service de santé mentale doit comprendre une équipe pluridisciplinaire assurant au moins les fonctions suivantes: une fonction psychiatrique; une fonction psychologique; une fonction sociale; une fonction d'accueil et de secrétariat. Le service peut, en outre, comprendre une équipe pluridisciplinaire spécialisée dans la prise en charge des enfants et des adolescents. Il peut également assurer d'autres fonctions complémentaires directement liées à ses missions générales ou à ses projets spécifiques.

Le projet règle des modalités se rapportant à la fixation du cadre du personnel et de la rémunération, ainsi qu'à la direction médicale et à la coordination générale du service.

Le projet prévoit l'organisation d'une concertation régulière entre le pouvoir organisateur et le personnel et de réunions entre les membres de l'équipe.

4. Le projet comporte un nombre de dispositions relatives au fonctionnement des services de santé mentale.

Il établit notamment des normes en ce qui concerne la situation et l'accessibilité du service, ainsi que sa séparation par rapport à d'autres services fonctionnant dans un même bâtiment. Le projet impose un nombre d'obligations inhérentes à l'exercice de l'art de guérir (un dossier individuel par patient, le secret professionnel et la continuité de la prise en charge).

Le service a l'obligation de transmettre chaque année un rapport d'activités et de communiquer un nombre de données anonymes concernant les patients et la population de son territoire.

5. Le Collège réuni est chargé d'arrêter la procédure d'agrément. L'agrément est accordé pour un terme de quatre ans.

Les services qui introduisent une première demande d'agrément reçoivent toutefois une «autorisation provisoire de fonctionnement» pour une durée (renouvelable) d'un an.

6. En ce qui concerne les subventions, le projet prévoit qu'une «enveloppe prévisionnelle» forfaitaire est octroyée à chaque service, enveloppe qui se compose de trois éléments: le coût théorique des rémunérations de l'équipe conventionnelle de base, le montant maximum des coûts généraux d'exploitation et une partie variable.

Cette enveloppe prévisionnelle constitue le montant maximum qu'un service peut percevoir. La subvention réellement allouée doit être justifiée «dans le cadre» d'un nombre de frais admis par le projet.

La subvention est liquidée annuellement sur la base d'un décompte final. Des avances trimestrielles sont toutefois versées aux services.

Le projet prévoit que le service fournit en principe ses prestations contre paiement par les patients, mais qu'il peut également, dans certains cas, assurer des consultations gratuites.

7. Le projet instaure, enfin, un contrôle des services, plus précisément par des agents désignés à cet effet par le Collège réuni.

ALGEMENE OPMERKINGEN

1. De in het ontwerp opgezette erkenningsregeling is niet erg duidelijk. Nu eens is er sprake van een erkenning (of van een intrekking van een erkenning), hetgeen lijkt te wijzen op een eenzijdige overheidshandeling ten aanzien van een rechtssubject dat aan een aantal vooraf bepaalde voorwaarden beantwoordt; dan weer is er sprake van een "erkenningsovereenkomst", hetgeen lijkt te wijzen op een onderhandeling tussen bestuur en rechtssubject en op een in gezamenlijk overleg formuleren van een aantal rechten en verplichtingen.

De stellers van het ontwerp dienen ter zake een duidelijke keuze te maken, en het gekozen procedé consequent te volgen.

Uit de toelichting bij artikel 3 van het ontwerp meent de Raad van State te moeten afleiden dat de voorkeur van de stellers van het ontwerp gaat naar het contractueel procedé. In dat geval moet het ontwerp herwerkt worden, opdat duidelijker zou blijken dat de ontworpen ordonnantie en de (eenzijdige) uitvoeringsmaatregelen ervan een kader vormen, waarbinnen de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie overeenkomsten kan sluiten met instellingen die een dienst voor geestelijke gezondheidszorg hebben opgericht. Daarbij zou het ontwerp precies moeten aangeven wat buiten het bereik van de contracterende partijen ligt, en waarover zij integendeel nog wel contractuele afspraken kunnen maken. De verwijzing naar nadere afspraken in de "erkenningsovereenkomst" kan het best duidelijk worden gemaakt in de bepalingen van het ontwerp die voor zulk een contractuele uitwerking ruimte laten.

2. Duidelijke regelgeving impliceert een goede woordkeuze, een eenvoudige terminologie en een degelijk taalgebruik. Tegen deze regel wordt in het ontwerp, vooral in de Nederlandse tekst, veelvuldig gezondigd.

Zonder de volledigheid na te streven, zal de Raad van State bij de artikels-gewijze bespreking op een aantal van die tekortkomingen wijzen. Het is wenselijk dat de ganse tekst vanuit dit oogpunt grondig nagekeken wordt.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 2

1. De bepaling sub 1° bevat niet enkel een definitie van een begrip, maar tevens een normatief gedeelte. Dat laatste gedeelte hoort niet thuis in artikel 2.

Het 1° zou als volgt geredigeerd kunnen worden:

"Dienst voor geestelijke gezondheidszorg: een ambulante voorziening voor geestelijke gezondheidszorg, erkend door het Verenigd College (of: waartoe de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie een overeenkomst met de betrokken inrichtende macht heeft gesloten);"

2. Men schrijve, in 2°, "het Bureau en de afdeling instellingen en diensten voor geestelijke gezondheidszorg van de Commissie voor gezondheidszorg,..."

3. Het begrip "overlegplatform", gedefinieerd in artikel 2, 3°, lijkt verder in het ontwerp slechts in artikel 23 voor te komen. De vraag is of het dan wel nodig is daaraan een definitie te wijden.

Indien de definitie behouden wordt, schrijve men:

"Overlegplatform: een door het Verenigd College erkend samenwerkingsverband van psychiatrische instellingen en diensten, gericht op het vormen van een overlegplatform, in de zin van artikel 1, 2°, van het koninklijk besluit...;"

4. De bepaling sub 4° bevat niet enkel een definitie van een begrip, maar tevens een normatief gedeelte. Dat laatste gedeelte hoort niet thuis in artikel 2.

OBSERVATIONS GENERALES

1. Le système d'agrément établi par le projet manque de clarté. Tantôt il s'agit d'un agrément (ou d'un retrait d'agrément), qui paraît dénoter un acte unilatéral de l'autorité à l'égard d'un sujet de droit qui répond à un nombre de conditions préalablement fixées; tantôt il s'agit d'une «convention d'agrément», qui paraît évoquer une négociation entre l'administration et le sujet de droit, ainsi que la formulation en accord commun d'un nombre de droits et d'obligations.

Il incombe aux auteurs du projet d'opérer un choix précis en cette matière et de suivre logiquement le procedé sélectionné.

Le Conseil d'Etat estime devoir déduire du commentaire relatif à l'article 3 du projet que la préférence des auteurs du projet se porte sur le procedé contractuel. Dans ce cas, il y aurait lieu de remanier le projet et de faire apparaître plus clairement que l'ordonnance en projet et les mesures d'exécution (unilatérales) de celle-ci constituent un cadre à l'intérieur duquel la Commission communautaire commune est autorisée à conclure des conventions avec des institutions qui ont créé un service de santé mentale. A cet égard, le projet devrait indiquer exactement les éléments qui sont soustraits aux parties contractantes, et, au contraire, ceux à propos desquels elles peuvent encore conclure des accords contractuels. Il vaudrait mieux que la référence à des accords dans la «convention d'agrément» soit clairement faite dans les dispositions du projet qui laissent une latitude pour arrêter de telles stipulations contractuelles.

2. Une réglementation précise implique un choix des mots judiciaires, une terminologie uniforme et un usage correct de la langue. Le projet, principalement dans sa version néerlandaise, manque fréquemment à ce principe.

Sans tendre à l'exhaustivité, le Conseil d'Etat signalera un nombre de ces manquements dans l'analyse des articles. Il est souhaitable que l'ensemble du texte soit reconsidéré de manière approfondie sous cet angle.

EXAMEN DU TEXTE

Article 2

1. Outre une définition de notion, la disposition sous 1° contient également une partie normative qui n'est pas à sa place dans l'article 2.

Le 1° pourrait être rédigé comme suit:

«Service de santé mentale: une structure ambulatoire de santé mentale agréée par le Collège réuni (ou: faisant l'objet d'une convention entre la Commission communautaire commune et le pouvoir organisateur concerné);»

2. Il y a lieu d'écrire sous 2°: «le Bureau et la section des institutions et services de santé mentale de la Commission de la santé,...».

3. Il semble que la notion de «plate-forme de concertation» définie à l'article 2, 3°, n'apparaît dans la suite du projet qu'à l'article 23. La question est de savoir s'il est nécessaire dans ce cas d'y consacrer une définition.

Si cette définition est conservée, il y a lieu d'écrire:

«Plate-forme de concertation: association d'institutions et de services psychiatriques, agréée par le Collège réuni et visant à constituer une plate-forme de concertation au sens de l'article 1er, 2°, de l'arrêté royal...».

4. Outre une définition de notion, la disposition sous 4° contient également une partie normative qui n'est pas à sa place dans l'article 2.

Het 4° zou als volgt geredigeerd kunnen worden:

“Grondgebied: gebied omschreven in de erkenningsovereenkomst bedoeld in artikel 3;”

5. Het begrip “Administratie”, gedefinieerd in 5°, wordt verder in het ontwerp slechts in artikel 32 gebruikt. In die omstandigheden is het niet verantwoord aan dat begrip een definitie te wijden. Het is voldoende de woorden “de Administratie” in artikel 32 te vervangen door “het Verenigd College” of “de diensten van het Verenigd College”.

Artikel 3

1. Volgens de gemachtigde van het Verenigd College wordt in het eerste lid met een “vereniging van lokale openbare besturen” een vereniging bedoeld tussen een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn en een ander bestuur of een andere rechtspersoon, in de zin van artikel 118 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn. Die precisering moet in de tekst zelf van het ontwerp voorkomen.

Aangezien het de bedoeling is dat de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie een overeenkomst sluit met de inrichtende macht van een dienst voor geestelijke gezondheidszorg, kan in artikel 3, eerste lid, geen melding gemaakt worden van een door de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie opgerichte dienst. Het heeft trouwens evenmin zin om te voorzien in een erkenning door het Verenigd College van diensten van dat College zelf.

De Raad van State vraagt zich wel af of in het eerste lid ook geen rekening gehouden moet worden met diensten die door andere openbare instellingen opgericht zouden zijn.

2. In verband met de “erkenningsovereenkomst” bedoeld in artikel 3, tweede lid, verwijst de Raad van State naar zijn algemene opmerking 1.

Bovendien moet opgemerkt worden dat de overeenkomst met een instelling of vereniging met rechtspersoonlijkheid gesloten moet worden, niet met de dienst die door zulke rechtspersoon opgericht is.

Rekening houdend met het voorgaande, zou het tweede lid als volgt geredigeerd kunnen worden:

“Indien de dienst voor geestelijke gezondheidszorg voldoet aan de voorwaarden bepaald in deze ordonnantie en in de ter uitvoering ervan genomen besluiten, kan de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie met de inrichtende macht ervan een overeenkomst sluiten. De aanvraag tot het sluiten van een overeenkomst wordt ingediend en onderzocht overeenkomstig de procedureregels bepaald in deze ordonnantie en in de ter uitvoering ervan genomen besluiten”.

In dit tekstvoorstel is het woord “erkenningsovereenkomst” niet behouden, omdat dit woord in zich de dubbelzinnigheid draagt, waarop gewezen is in de algemene opmerking 1. Als geopteerd wordt voor een contractueel procedé, is er voor een eenzijdige erkenningsbeslissing geen plaats meer (1).

3. Het derde lid bepaalt wat de inhoud van een “erkenningsovereenkomst” zou moeten zijn.

Die bepaling maakt niet voldoende duidelijk wat behoort tot de uitvoeringsbevoegdheid van het Verenigd College (eerste zin), en wat tussen de partijen overeengekomen kan of moet worden (tweede zin). Minstens zou bepaald moeten worden dat de overeenkomst, binnen de perken gesteld door de ontworpen ordonnantie en de ter uitvoering ervan genomen besluiten, een nadere inhoud geeft aan het grondgebied, de opdrachten e.d.

In de Nederlandse tekst vervange men de woorden “conventionele kader van het basisteam” door “kader van het conventionele basisteam”.

(1) Dit neemt niet weg dat de beslissing zelf van het Verenigd College om, namens de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, met een bepaalde aanvrager al dan niet een overeenkomst te sluiten, een van die overeenkomst afscheidbare eenzijdige handeling is.

Le 4° pourrait être rédigé comme suit:

«Territoire: zone définie dans la convention agrément visée à l'article 3;»

5. La notion d'Administration», définie sous 5°, n'est utilisée dans la suite du projet qu'à l'article 32. Dans ces circonstances, il ne se justifie pas d'y consacrer une définition. Il peut suffire de remplacer les mots «l'Administration» de l'article 32 par les mots «le Collège réuni» ou «les services du Collège réuni».

Article 3

1. Selon le délégué du Collège réuni, il faut entendre par les termes «association de pouvoirs locaux» à l'alinéa 1er une association entre un centre public d'aide sociale et une autre administration ou personne morale, au sens de l'article 118 de la loi organique du 8 juillet 1976 des centres publics d'aide sociale. Cette précision doit être apportée dans le texte même du projet.

Etant donné qu'il s'agit pour la Commission communautaire commune de conclure une convention avec le pouvoir organisateur d'un service de santé mentale, il ne peut faire mention, à l'article 3, alinéa 1er, d'un service créé par la Commission communautaire commune. Il n'a d'ailleurs guère de sens de prévoir que le Collège réuni agréé ses propres services.

Le Conseil d'Etat se demande toutefois s'il n'y a pas lieu, à l'alinéa 1er, de tenir compte également des services créés par d'autres institutions publiques.

2. En ce qui concerne la «convention d'agrément» visée à l'article 3, alinéa 2, le Conseil d'Etat renvoie à son observation générale sous 1.

De plus, il convient de relever que la convention doit être conclue avec une institution ou une association dotée de la personnalité juridique, et non pas avec le service créé par une telle personne morale.

Compte tenu de ce qui précède, il serait préférable de rédiger l'alinéa 2 comme suit:

«Si le service de santé mentale satisfait aux conditions fixées par la présente ordonnance et par les arrêtés pris en exécution de celle-ci, la Commission communautaire commune peut conclure une convention avec le pouvoir organisateur de ce service. La demande de passation d'une convention est introduite et examinée conformément aux règles de procédure définies dans la présente ordonnance et dans les arrêtés pris en exécution de celle-ci».

Cette proposition de texte n'a pas conservé l'expression «convention d'agrément», dès lors que cette dernière porte en elle l'ambiguïté soulignée dans l'observation générale sous 1. Si le choix se porte sur un procédé contractuel, une décision d'agrément unilatérale n'est plus à sa place (1).

3. L'alinéa 3 détermine le contenu d'une «convention d'agrément».

Cette disposition n'indique pas assez clairement ce qui relève du pouvoir d'exécution du Collège réuni (première phrase) et ce qui peut ou doit être convenu entre les parties (deuxième phrase). Il faudrait au moins disposer que, dans les limites fixées par l'ordonnance en projet et par les arrêtés pris en exécution de celle-ci, la convention précise le territoire desservi, les missions, etc.

Dans le texte néerlandais, il y a lieu de remplacer les mots «conventionele kader van het basisteam» par «kader van het conventionele basisteam».

(1) Il n'empêche que la décision même du Collège réuni de conclure ou non une convention avec un demandeur déterminé au nom de la Commission communautaire commune, constitue un acte unilatéral détachable de cette convention.

Artikel 4

Volgens artikel 4 "verstrekt" (lees: "verleent") het Verenigd College slechts subsidies "binnen de perken van de begrotingskredieten".

Strikt juridisch betekent zulks dat de ontworpen ordonnantie op zichzelf genomen geen recht op subsidie verleent en dat het aan het wetgevend orgaan zal toekomen om jaarlijks, bij het vaststellen van de begroting, te bepalen of al dan niet - en zo ja in welke mate - de door de ontworpen ordonnantie in het vooruitzicht gestelde subsidies kunnen worden toegekend.

Gelet op de essentiële rol die de subsidiëring in de ontworpen regeling vervult - in werkelijkheid is die subsidiëring immers de enige beweegreden voor de diensten voor geestelijke gezondheidszorg om zich in het ontworpen systeem in te schrijven - en in acht genomen dat de ontworpen bepalingen derwijze zijn geconcentreerd dat ze voor de diensten die het voorwerp van een "erkenningsovereenkomst" zijn, subjectieve rechten op subsidiëring creëren, is het weinig consistent de hier bedoelde beperking in de ontworpen regeling op te nemen.

Artikel 5

1. Artikel 5 dient in de indeling van titel 2, hoofdstuk 1, in "secties" (lees: "afdelingen") te worden opgenomen.

Artikel 5 zou bijvoorbeeld deel kunnen uitmaken van een (nieuwe) afdeling 1, met als opschrift: "Algemene bepalingen".

2. Het eerste lid van artikel 5 is opgevat als een definitie van het begrip "dienst voor geestelijke gezondheidszorg". De stellers van het ontwerp dienen ermee rekening te houden dat de definities voorkomen in artikel 2 van het ontwerp, en dat in artikel 2, 1°, meer bepaald een definitie van het begrip "dienst voor geestelijke gezondheidszorg" is opgenomen.

Artikel 5, eerste lid, dient dan ook zo herschreven te worden dat het geen overlapping vormt met artikel 2, 1°.

Overigens stemmen de Nederlandse en de Franse tekst van artikel 5, eerste lid, niet met elkaar overeen ("openbare dienst die instaat voor de gezondheid"/ "service de sante publique").

3. In de Nederlandse tekst van het tweede lid, eerste streepje, komt het woord "opvang" voor. Het zou wenselijk zijn die term overal in het ontwerp te gebruiken, ter vervanging van het woord "onthaal". Alleszins dient een eenvormige terminologie gebruikt te worden.

Artikel 6

1. Mede gelet op de formulering van het discriminatieverbod in artikel 14 van het Europees Verdrag over de rechten van de mens, redigere men het eerste lid als volgt:

"De dienst voor geestelijke gezondheidszorg vervult zijn taken zonder enige discriminatie op welke grond ook, zoals ras, nationaliteit, leeftijd, geslacht of probleemgroep".

2. Uit de toelichting bij artikel 3 kan afgeleid worden dat het de bedoeling is van de stellers van het ontwerp dat de gebruikers zich in het Nederlands of het Frans tot de dienst kunnen wenden. Die bedoeling blijkt niet voldoende uit de tekst van artikel 6, tweede lid.

Voorts is het onjuist te gewagen van slechts twee "landstalen".

Rekening houdend met het voorgaande, kan het tweede lid duidelijker als volgt geredigeerd worden:

"De dienst zorgt ervoor dat hij zijn taken ten gunste van de gebruikers in het Nederlands en het Frans kan vervullen".

Article 4

Selon l'article 4, le Collège réuni n'octroie des subventions que «dans les limites des crédits budgétaires».

Sur le plan strictement juridique, cela signifie que l'ordonnance en projet n'ouvre pas à elle seule un droit à des subventions et qu'il appartiendra à l'organe législatif de déterminer annuellement, lors de la fixation du budget, si les subventions envisagées peuvent ou non être octroyées - et, le cas échéant, dans quelle mesure.

Eu égard au rôle essentiel de l'octroi de subventions dans le régime en projet - en effet, ces subventions sont en réalité la seule motivation pouvant amener les services de santé mentale à s'inscrire dans le système projeté - et étant donné que les dispositions projetées sont conçues de manière à créer des droits subjectifs à l'octroi de subventions pour les services faisant l'objet d'une «convention d'agrément», il n'est guère cohérent d'intégrer cette restriction dans le régime en projet.

Article 5

1. Dans l'ordonnancement du titre 2, chapitre premier, il convient de faire figurer l'article 5 dans les «sections».

L'article 5 pourrait par exemple faire partie d'une (nouvelle) section première intitulée: «Dispositions générales».

2. L'alinéa 1er de l'article 5 se présente comme une définition de la notion de «service de santé mentale». Les auteurs du projet doivent tenir compte du fait que les définitions figurent à l'article 2 du projet et que plus précisément l'article 2, 1°, contient une définition de la notion de «service de santé mentale».

Il convient dès lors de réécrire l'article 5, alinéa 1er, de manière à éviter tout double emploi avec l'article 2, 1°.

De plus, les textes français et néerlandais de l'article 5, alinéa 1er, ne concordent pas («service de santé publique»/«openbare dienst die instaat voor de gezondheid»).

3. Dans le texte néerlandais de alinéa 2, premier tiret, figure le mot «opvang». Il serait souhaitable d'utiliser ce terme dans toutes les dispositions du projet, en remplacement du mot «onthaal». Il y a lieu en tout cas d'utiliser une terminologie uniforme.

Article 6

1. Eu égard notamment à la formulation de l'interdiction de discrimination énoncée à l'article 14 de la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'Homme, il y a lieu de rédiger l'alinéa 1er comme suit:

«Le service de santé mentale remplit ses missions sans discrimination aucune, fondée notamment sur la race, la nationalité, l'âge, le sexe ou le type de problème».

2. Il peut s'inférer du commentaire de l'article 3 que, selon l'intention des auteurs du projet, les utilisateurs peuvent s'adresser au service en français ou en néerlandais. Cette intention ne transparait pas suffisamment dans le texte de l'article 6, alinéa 2.

Par ailleurs, il est inexact de ne mentionner que deux «langues nationales».

Compte tenu de ce qui précède, l'alinéa 2 gagnerait en clarté s'il était rédigé comme suit:

«Le service veille à être en mesure de remplir ses missions au bénéfice des usagers en français et en néerlandais».

Artikel 7

1. Het is de Raad van State niet duidelijk waarom in een normatieve tekst een omschrijving moet worden opgenomen van wat de diagnose en de behandeling van psychische problemen inhouden (eerste lid, eerste zin).

In zoverre in het eerste lid voorts wordt bepaald dat de bedoeling erin bestaat te zorgen voor het psychisch welzijn van de patiënt "in zijn gewone leefomgeving", is de tekst onduidelijk en dient hij nader gepreciseerd te worden. Uit de opsomming in het tweede lid blijkt immers dat niet enkel een thuisverzorging bedoeld wordt.

2. Men schrijve, in de Nederlandse tekst van het tweede lid, telkens "het volgen" in plaats van "een opvolging".

In het tweede lid, eerste streepje, is sprake van het volgen van patiënten die in een instelling "worden" (lees: "zijn") opgenomen, "in overeenstemming met de geneesheren van deze instellingen". De Raad van State vraagt zich af, gelet op de opmerking i.v.m. het advies van de Adviesraad, vermeld in de toelichting, of de woorden "in overeenstemming met" niet vervangen moeten worden door "mits het akkoord van". In elk geval dient de bedoeling van de stellers van het ontwerp duidelijker tot uiting gebracht te worden.

Artikel 8

In de Nederlandse tekst van het tweede lid vervange men de woorden "het psycho-medisch-sociaal centrum en het centrum voor medisch schooltoezicht in kwestie" door "het betrokken psycho-medisch-sociaal centrum en het betrokken centrum voor medisch schooltoezicht".

Artikel 9

In de Nederlandse tekst redigere men het tweede lid, derde streepje, als volgt:

"— een specifiek preventief optreden gericht op doelgroepen, inzonderheid op plaatsen waar kleine kinderen worden opgevangen".

Artikel 10

1. De bepalingen van het eerste lid zijn voor een groot deel zo vanzelfsprekend dat zij best geschrapt kunnen worden. De Raad van State suggereert het eerste lid te reduceren tot de volgende tekst:

"De specifieke projecten die een dienst voor geestelijke gezondheidszorg kan ontwikkelen, worden in de in artikel 3 bedoelde overeenkomst omschreven".

2. De verhouding tussen de bepalingen van het tweede en het derde lid is niet duidelijk. Die bepalingen zouden duidelijker de bedoeling van de stellers van het ontwerp moeten weergeven.

Artikel 11

1. Volgens het eerste lid, eerste streepje, kunnen de diensten voor geestelijke gezondheidszorg, in het kader van een specifiek project, "toezicht" uitoefenen op het werk van bepaalde instellingen en diensten.

Er kan moeilijk aangenomen worden dat de stellers van het ontwerp hiermee zouden bedoelen dat de betrokken diensten een overheidsgezag ten aanzien van die andere instellingen en diensten zouden kunnen uitoefenen. Het is echter niet duidelijk wat dan wel bedoeld zou zijn.

2. Het tweede lid bevat een opdracht aan het Verenigd College tot het bepalen van de "toepassingsmodaliteiten".

Article 7

1. Le Conseil d'Etat n'aperçoit pas clairement pour quelle raison une définition du diagnostic et du traitement des problèmes psychiques doit figurer dans un texte normatif (alinéa 1er, première phrase).

Dans la mesure où l'alinéa 1er dispose encore que l'intention est d'assurer le bien-être psychique du patient «dans ses milieux habituels de vie», le texte est vague et doit être précisé. Il ressort en effet de l'énumération faite à l'alinéa 2 qu'il ne s'agit pas uniquement de soins à domicile.

2. Dans le texte néerlandais de l'alinéa 2, il y a lieu d'écrire chaque fois «het volgen» au lieu de «een opvolging».

A l'alinéa 2, premier tiret, il est question du suivi de patients qui sont hébergés dans une institution «en accord avec les médecins de ces institutions». Le Conseil d'Etat se demande si, eu égard à l'observation concernant l'avis du Conseil consultatif, dont le commentaire fait état, les mots «en accord avec» ne doivent pas être remplacés par les mots «moyennant l'accord de». L'intention des auteurs du projet doit en tout cas être exprimée de manière plus précise.

Article 8

Dans le texte néerlandais de l'alinéa 2, il y a lieu de remplacer les mots «het psycho-medisch-sociaal centrum en het centrum voor medisch schooltoezicht in kwestie» par les mots «het betrokken psycho-medisch-sociaal centrum en het betrokken centrum voor medisch schooltoezicht».

Article 9

Dans le texte néerlandais, il y aurait lieu de rédiger alinéa 2, troisième tiret, comme suit:

"— een specifiek preventief optreden gericht op doelgroepen, inzonderheid op plaatsen waar kleine kinderen worden opgevangen».

Article 10

1. Les dispositions de l'alinéa 1er sont, pour la plupart, à ce point évidentes qu'il serait préférable de les supprimer. Le Conseil d'Etat suggère de réduire l'alinéa 1er au texte suivant :

«Les projets spécifiques pouvant être développés par un service de santé mentale sont précisés dans la convention visée à l'article 3».

2. Le rapport entre les dispositions de l'alinéa 2 et celles de l'alinéa 3 n'est pas manifeste. Ces dispositions devraient refléter plus clairement la volonté des auteurs du projet.

Article 11

1. Selon alinéa 1er, premier tiret, les services de santé mentale peuvent, dans le cadre d'un projet spécifique, exercer une «supervision» sur le travail de certaines institutions et de certains services.

Il se conçoit difficilement que les auteurs du projet entendent par là que les services en question pourraient exercer une autorité publique à l'égard de ces autres institutions et services. Mais l'on n'aperçoit pas clairement quel pourrait alors être la portée de cette disposition.

2. L'alinéa 2 charge le Collège réuni de fixer les «modalités d'application».

Volgens de memorie van toelichting mogen de uitvoeringsbesluiten "slechts" het toezicht en de vorming regelen. Volgens de gemachtigde van het Verenigd College daarentegen is het de bedoeling "dat omtrent deze voorbeelden in ieder geval uitvoeringsbesluiten zouden worden opgesteld".

Indien het de bedoeling is dat het Verenigd College in beginsel vrij is om al dan niet uitvoeringsmaatregelen vast te stellen, behalve voor de twee in het eerste lid genoemde voorbeelden, waar het verplicht zou zijn om nadere regels te bepalen, dan zou artikel 11 best als volgt geredigeerd worden:

"Het Verenigd College kan nadere regels bepalen in verband met de inhoud en de uitvoering van specifieke projecten.

Het stelt in elk geval de regels vast voor de uitvoering van specifieke projecten die bestaan uit:

- het toezicht (?) op het werk van instellingen en diensten die betrokken zijn bij de geestelijke gezondheidszorg;
- de vorming, op het terrein van de geestelijke gezondheidszorg, van de werkers van het gezondheids- en welzijnsnetwerk".

Artikel 12

1. In de eerste zin van het eerste lid schrijve men: "... coördineert zijn activiteiten met die van de werkers...".

In de Nederlandse tekst schrijve men bovendien "gezondheids- en welzijnsnetwerk".

2. Het is niet duidelijk wat onder "structuur van lokaal partnerschap", in het eerste lid, 1°, verstaan moet worden.

Volgens het eerste lid, 2°, moet de dienst voor geestelijke gezondheidszorg "de nodige stappen ondernemen om akkoorden inzake partnerschap tot stand te brengen". Die verplichting vormt een herhaling van wat ook reeds in het eerste lid, 1°, is bepaald.

Het is niet duidelijk welke de opdracht is die in het eerste lid, 2°, aan het Verenigd College wordt gegeven.

Kortom, het 1° en het 2° dienen in hun geheel herwerkt te worden.

3. Het is niet duidelijk welke de opdracht is die in het derde lid aan het Verenigd College wordt gegeven, noch waarin het verschil bestaat tussen de door het Verenigd College eenzijdig te bepalen "modaliteiten" en de in de samenwerkingsovereenkomsten op te nemen bedingen.

Artikel 13

Het spreekt vanzelf dat rekening gehouden moet worden met de "deontologie van de betrokken beroepskrachten". Het desbetreffende zinsdeel kan weggelaten worden.

In de Nederlandse tekst schrijve men verder:

"... brengt ... op de hoogte van zijn activiteiten die op die bevolking gericht zijn, inzonderheid van de inrichting van wachtdiensten".

Artikel 14

De eerste zin wekt de indruk dat de daarin vervatte bepaling niet van declaratieve aard, doch integendeel van rechtsconstitutieve aard is. Om die indruk weg te nemen, zou die zin beter als volgt geredigeerd worden: "De vrije keuze van een dienst voor geestelijke gezondheidszorg door de patiënt wordt gewaarborgd".

Selon l'exposé des motifs, les arrêtés d'exécution ne peuvent régler «que» la supervision et la formation. Selon le délégué du Collège réuni, par contre, cette disposition procède de l'intention «d'établir en tout cas des arrêtés d'exécution relatifs à ces exemples».

Si l'intention est que le Collège réuni ait en principe la latitude de fixer ou non des mesures d'exécution, sauf pour les deux exemples visés à l'alinéa 1er, pour lesquels il devrait obligatoirement arrêter des modalités, il serait préférable de rédiger l'article 11 comme suit :

«Le Collège réuni peut fixer les modalités relatives au contenu et à l'exécution des projets spécifiques.

Il fixe en tout cas les règles d'exécution des projets spécifiques relatifs:

- à la supervision (?) du travail d'institutions et de services s'occupant de santé mentale;
- à la formation, dans le domaine de la santé mentale, de travailleurs du réseau sanitaire et social».

Article 12

1. Dans la première phrase de l'alinéa 1er, il y a lieu d'écrire: «...coordonne ses activités avec celles des travailleurs ...».

Il y a en outre lieu d'écrire dans le texte néerlandais: «gezondheids- en welzijnsnetwerk».

2. Il n'apparaît pas clairement ce qu'il y a lieu d'entendre par la «structure de partenariat local» visée à l'alinéa 1er, 1°.

Selon l'alinéa 1er, 2°, le service de santé mentale doit «entreprendre des démarches pour établir des accords de partenariat». Cette obligation est une répétition de la disposition de l'alinéa 1er, 1°.

L'on n'aperçoit pas clairement quelle mission l'alinéa 1er, 2°, confie au Collège réuni.

En résumé, il y a lieu de revoir, dans leur ensemble, les dispositions sous 1° et 2°.

3. L'on n'aperçoit pas clairement quelle mission alinéa 3 confie au Collège réuni, ni en quoi consiste la différence entre les «modalités» à fixer unilatéralement par le Collège réuni et les clauses à inscrire dans les conventions de partenariat.

Article 13

Il est évident qu'il y a lieu de tenir compte de la «déontologie des professions concernées». Le membre de phrase concerné peut être omis.

Dans le texte néerlandais, l'on écrira ensuite:

«... brengt ... op de hoogte van zijn activiteiten die op die bevolking gericht zijn, inzonderheid van de inrichting van wachtdiensten».

Article 14

La première phrase donne à penser que la disposition y figurant n'est pas de nature déclarative, mais est au contraire constitutive d'un droit. Aux fins de dissiper cette impression, il serait préférable de rédiger cette phrase comme suit: «Le libre choix d'un service de santé mentale par le patient est garanti».

Artikel 15

1. In paragraaf 1, tweede lid, vervange men in de Nederlandse tekst de woorden "Om zijn werking te verzorgen" door "Om die functies te vervullen".

Men schrijve verder, om elke dubbelzinnigheid te vermijden: "voor elk van de functies bepaald onder b), c) en d)".

In de Franse tekst schrijve men voorts "une prestation de travail à temps plein" i.p.v. "un temps plein de travail". Dezelfde opmerking geldt voor paragraaf 2, eerste en tweede lid.

2. In paragraaf 2, eerste lid, schrijve men: "werknemers die elk zijn aangenomen".

In de Nederlandse tekst van hetzelfde lid vervange men voorts de woorden "minstens gelijk zijn aan" door "gelijk zijn aan ten minste".

In de Nederlandse tekst van paragraaf 2, tweede lid, vervange men het woord "voltijdbaan" door "voltijdse arbeidsprestatie".

3. De Nederlandse en de Franse tekst van paragraaf 4 stemmen in fine niet overeen ("van zijn specifiek project"/"de ses projets spécifiques").

Artikel 16

Het spreekt vanzelf dat de arbeidswetgeving nageleefd moet worden. Het desbetreffende zinsdeel in het eerste lid kan weggelaten worden.

Artikel 18

1. In het tweede lid, 1°, wordt bepaald dat het overleg tussen de inrichtende macht en het personeel onder meer betrekking moet hebben op "de erkenningsaanvraag en het voorstel van erkenningsovereenkomst".

Afgezien van wat in de algemene opmerking 1 reeds werd gesteld in verband met de begrippen "erkenning" en "erkenningsovereenkomst", moet vastgesteld worden dat de in artikel 18 bepaalde verplichtingen essentieel gelden ten aanzien van diensten die reeds erkend zijn. Aan die diensten kan moeilijk opgelegd worden nog een overleg te houden over aangelegenheden die reeds voorbijgestreefd zijn. Als het de bedoeling is dat dit overleg betrekking zou hebben op voorstellen tot wijziging van de overeenkomst, dan dient dit met zoveel woorden bepaald te worden.

2. Men redigere de Nederlandse tekst van het tweede lid, 2°, als volgt:

"de coördinatie met het gezondheids- en welzijnsnetwerk, inzonderheid de naleving van de in artikel 12 bedoelde (modaliteiten)".

Artikel 19

De eerste zin vormt een herhaling van wat reeds bepaald is in artikel 15, § 1, en moet om die reden weggelaten worden.

Artikel 20

1. Men schrijve in paragraaf 2, eerste lid:

"Indien de dienst ..., moeten de lokalen die hem binnen dit gebouw zijn toegewezen, een eenheid vormen".

2. In de Nederlandse tekst van paragraaf 4 vervange men de woorden "de opvolging" door "het volgen".

Article 15

1. Au paragraphe 1er, alinéa 2, il y a lieu de remplacer dans le texte néerlandais les mots «Om zijn werking te verzorgen» par «Om die functies te vervullen».

L'on écrira ensuite, en vue de prévenir toute équivoque: «pour chacune des fonctions visées au b), c) et d)».

Dans le texte français, on écrira en outre «une prestation de travail à temps plein» au lieu de «un temps plein de travail». La même remarque vaut pour le paragraphe 2, alinéas 1er et 2.

2. Il y a lieu d'écrire au paragraphe 2, alinéa 1er: «travailleurs qui sont chacun engagés».

Dans le texte néerlandais du même alinéa, il convient de remplacer ensuite les mots «minstens gelijk zijn aan» par «gelijk zijn aan ten minste».

Dans le texte néerlandais du paragraphe 2, alinéa 2, il y a lieu de remplacer le mot «voltijdbaan» par «voltijdse arbeidsprestatie».

3. La fin du texte français et celle du texte néerlandais du paragraphe 4 ne correspondent pas («de ses projets spécifiques»/«van zijn specifiek project»).

Article 16

Il va de soi que la législation du travail doit être respectée. Le membre de phrase y afférent peut être omis de alinéa 1er.

Article 18

1. L'alinéa 2, 1°, dispose que la concertation organisée entre le pouvoir organisateur et le personnel porte notamment sur «la demande d'agrément et la proposition de convention d'agrément».

Indépendamment de ce qui a déjà été exposé dans l'observation générale I à propos des notions d'agrément et de «convention d'agrément», force est de constater que les obligations fixées à l'article 18 valent essentiellement en ce qui concerne des services déjà agréés. Il peut difficilement être imposé à ces services d'organiser encore une concertation sur des matières qui sont déjà dépassées. Si l'intention était que cette concertation porte sur des propositions modifiant la convention, le texte devrait le faire apparaître expressément.

2. Il y aurait lieu de rédiger le texte néerlandais de l'alinéa 2, 2°, comme suit:

«de coördinatie met het gezondheids- en welzijnsnetwerk, inzonderheid de naleving van de in artikel 12 bedoelde (modaliteiten)».

Article 19

La première phrase constitue une répétition de ce que dispose déjà l'article 15, § 1er, et doit être omise pour ce motif.

Article 20

1. Il y aurait lieu d'écrire au paragraphe 2, alinéa 1er:

«Si le service..., les locaux qui lui sont affectés dans ce bâtiment doivent former une unité».

2. Dans le texte néerlandais du paragraphe 4, il convient de remplacer les mots «de opvolging» par «het volgen».

In dezelfde paragraaf schrappen men in fine de woorden "met hen overeengekomen": de overeenkomst blijkt reeds uit de woorden "met hun instemming".

Artikel 21

De bepaling van paragraaf 3, eerste lid, eerste volzin, is overbodig, omdat het beroepsgeheim krachtens artikel 458 van het Strafwetboek reeds van toepassing is. Het staat bovendien niet aan de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie om dit in de tweede volzin te bevestigen.

Ook de bepaling van paragraaf 3, tweede lid, is overbodig, omdat de verplichting om in te staan voor de continuïteit van de verzorging reeds wordt opgelegd aan beoefenaars van de geneeskunst bij artikel 13 van het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de geneeskunst, de verpleegkunde, de paramedische beroepen en de geneeskundige commissies.

Paragraaf 3 kan bijgevolg in zijn geheel geschrapt worden.

Artikel 22

1. In de Franse tekst van de eerste volzin, vervangt men het woord "reprend" door "mentionne".

2. De tekst van de tweede volzin bevat volgens de gemachtigde van het Verenigd College een materiële vergissing. Men vervangt de woorden "inzonderheid de lijst van de bij deze activiteiten betrokken personen" door het woord "eveneens".

Artikel 23

1. Artikel 23 bepaalt dat de dienst voor geestelijke gezondheidszorg onder meer een "geheel van anonieme gegevens" moet registreren en doorzenden "naar het overlegplatform of aan elke andere ontwikkelingsgroep (lees: studiedienst ?) door het College aangewezen".

Volgens artikel 7 van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens kunnen medische persoonsgegevens in de regel slechts onder het toezicht en de verantwoordelijkheid van een beoefenaar van de geneeskunst worden verwerkt; volgens dezelfde bepaling is het in beginsel verboden zulke gegevens aan derden mede te delen. Opdat de in het ontwerp bedoelde verplichting niet in strijd zou zijn met die wetsbepaling, moeten de te registreren en mede te delen gegevens werkelijk "anoniem" zijn, dit wil zeggen geen betrekking hebben op een persoon "die is of kan worden geïdentificeerd" (artikel 1, § 5, van de voornoemde wet van 8 december 1992). Het Verenigd College zal hiermee rekening moeten houden bij het uitvoeren van de ontwerp bepaling.

2. Wat het begrip "overlegplatform" betreft, wordt verwezen naar opmerking 3 bij artikel 2.

Artikelen 24 tot 26

Indien de regeling zo geconcipieerd is dat er geen eenzijdige erkenning is, maar een met de betrokken inrichtende macht te sluiten overeenkomst (zie algemene opmerking 1), dan dienen de bepalingen van de artikelen 24 tot 26 in die zin herschreven te worden.

Met name in artikel 25 kan er dan geen sprake zijn van een intrekking van de erkenning door het Verenigd College, doch wel van een verbreking van de overeenkomst door de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie.

In artikel 26 zal dan bepaald moeten worden dat de overeenkomst gesloten wordt voor een periode van vier jaar. De stellers van het ontwerp zullen zich

Dans le même paragraphe, il convient de supprimer à la fin les mots «convenu avec ceux-ci»: la convention résulte déjà des mots «et en accord avec ceux-ci».

Article 21

La disposition du paragraphe 3, alinéa 1er, première phrase, est superflue, le secret professionnel étant déjà applicable en vertu de l'article 458 du Code pénal. En outre, il n'appartient pas à la Commission communautaire commune de le confirmer dans la seconde phrase.

La disposition du paragraphe 3, alinéa 2, est également superflue, au motif que l'obligation d'assurer la continuité des soins est déjà imposée aux praticiens de l'art de guérir à l'article 13 de l'arrêté royal n° 78 du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice de l'art de guérir, de l'art infirmier, des professions paramédicales et aux commissions médicales.

Le paragraphe 3 peut par conséquent être entièrement supprimé.

Article 22

1. Dans le texte français, on remplacera, dans la première phrase, le mot «reprend» par «mentionne».

2. Selon le délégué du Collège réuni, le texte de la seconde phrase renferme une erreur matérielle. Il convient de remplacer les mots «notamment la liste des personnes concernées par ces activités» par «également».

Article 23

1. L'article 23 dispose que le service de santé mentale doit, entre autres, enregistrer «un ensemble de données anonymes» et les transmettre «à la plateforme de concertation ou à tout autre organisme d'étude (lire: service d'étude ?) désigné par (le Collège)».

Selon l'article 7 de la loi du 8 décembre 1992 relative à la protection de la vie privée à l'égard des traitements de données à caractère personnel, les données médicales à caractère personnel ne peuvent, en règle générale, être traitées que sous la surveillance et la responsabilité d'un praticien de l'art de guérir; selon cette même disposition, il est en principe interdit de communiquer ces données à des tiers. Pour que l'obligation visée dans le projet ne soit pas contraire à cette disposition légale, les données à enregistrer et à communiquer doivent être réellement anonymes, c'est-à-dire ne pas concerner une personne «identifiée ou identifiable» (article 1er, § 5, de la loi du 8 décembre 1992 précitée). Le Collège réuni devra en tenir compte lors de l'exécution de la disposition en projet.

2. En ce qui concerne la «plate-forme de concertation», il est renvoyé à l'observation 3 sous l'article 2.

Articles 24 à 26

Si les dispositions sont conçues de manière telle qu'il n'y aura pas d'agrément unilatéral mais une convention qui doit être conclue avec le pouvoir organisateur concerné (voir observation générale 1), les dispositions des articles 24 à 26 devront être réécrites en ce sens.

Il ne pourra ainsi être question à l'article 25, notamment, d'un retrait de l'agrément par le Collège réuni, mais bien d'une résiliation de la convention par la Commission communautaire commune.

L'article 26 devra alors disposer que la convention est conclue pour une période de quatre ans. Les auteurs du projet devront en outre se demander si

voorts moeten afvragen of het systeem van de voorlopige "werkingsvergunning" dan nog behouden kan blijven, dan wel of in een overeenkomst voor een periode van een jaar voorzien moet worden.

Artikel 27

1. Men vervange, in de Nederlandse tekst van paragraaf 1, de woorden "met toevoeging van" door " , welke bestaat uit de som van".

2. De Raad van State vraagt zich af of er, buiten de in paragraaf 3 genoemde kosten, nog andere "algemene exploitatiekosten" zijn. Als dit niet het geval is, moeten de woorden "meer bepaald" geschrapt worden.

Artikel 28

1. De verwijzing naar artikel 4, in artikel 28, § 2, is overbodig, en kan best worden weggelaten.

De bepaling van paragraaf 2 is bovendien niet erg duidelijk. De Raad van State geeft de volgende redactie ter overweging:

"De subsidie kan slechts uitgekeerd worden tot dekking van kosten die verantwoord worden. De kosten bedoeld in paragraaf 3 worden aanvaard ten belope van de bedragen bepaald met toepassing van die paragraaf".

2. Men vervange, in de Nederlandse tekst van paragraaf 3, eerste en tweede lid, het woord "toegelaten" telkens door "aanvaard".

Men vervange, in paragraaf 3, derde lid, de woorden "andere criteria van toelaatbaarheid" door "andere criteria voor het aanvaarden van kosten". Om het onderscheid met het bepaalde in het eerste lid tot uiting te doen komen, precisere men ook best de woorden "bijzondere kosten van de sociale lasten".

Artikel 29

1. De verwijzing naar artikel 4, in artikel 29, § 1, eerste lid, is ook hier overbodig, en kan eveneens beter worden weggelaten.

In het tweede lid verwijze men niet naar de wet van 9 augustus 1963, doch naar de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994.

2. Het woord "evenwel", in de Nederlandse tekst van paragraaf 2, heeft geen equivalent in de Franse tekst.

3. Uit de toelichting van de gemachtigde van het Verenigd College blijkt dat de vervaldagen bedoeld in paragraaf 3 niet enkel de in paragraaf 2 bepaalde vervaldagen zijn, doch tevens de vervaldagen die met toepassing van paragraaf 1 door het Verenigd College bepaald zouden worden.

Gelet op die toelichting wordt voor paragraaf 3 de volgende tekst voorgesteld:

"Als een voorschot op een vervalddag niet betaald is, zijn van rechtswege en zonder voorafgaande ingebrekestelling moratoire interesten verschuldigd, ten belope van de interbancaire intrestvoet, "babor" genoemd, bepaald op de vervalddag".

Artikel 30

Volgens het derde lid kan de dienst voor geestelijke gezondheidszorg "in bepaalde omstandigheden voor gratis consulten (lees: kosteloze raadplegingen) zorgen".

Om het risico van willekeur bij het toestaan van kosteloze raadplegingen te vermijden, zou het ontwerp nader kunnen preciseren over welk soort omstandigheden het gaat.

le système de «l'autorisation provisoire de fonctionnement» pourra encore être maintenu ou si une convention devra être prévue pour une période d'un an.

Article 27

1. Dans le texte néerlandais du paragraphe 1er, il convient de remplacer les mots «met toevoeging van» par « , welke bestaat uit de som van».

2. Le Conseil d'Etat se demande si, outre les coûts désignés au paragraphe 3, il existe encore d'autres «coûts généraux d'exploitation». Si tel n'est pas le cas, les mots «notamment» devront être supprimés.

Article 28

1. A l'article 28, § 2, la référence à l'article 4 étant superflue, il est préférable de la supprimer.

En outre, la disposition du paragraphe 2 n'est pas très claire. Le Conseil d'Etat propose la rédaction suivante:

«La subvention ne peut être accordée qu'en vue de couvrir les frais justifiés. Les frais visés au paragraphe 3 sont admis jusqu'à concurrence des montants fixés en application de ce paragraphe».

2. Dans le texte néerlandais du paragraphe 3, alinéas 1er et 2, il convient de remplacer chaque fois le mot «toegelaten» par le mot «aanvaard».

Au paragraphe 3, alinéa 3, il y a lieu de remplacer les mots «d'autres critères d'admissibilité» par «d'autres critères pour l'admission de frais». Pour faire apparaître la distinction avec l'alinéa 1er, mieux vaut également préciser les mots «frais particuliers de charges sociales».

Article 29

1. A l'article 29, § 1er, alinéa 1er, la référence à l'article 4 est ici aussi superflue et gagnerait également à être omise.

A l'alinéa 2, il convient de se référer non pas à la loi du 9 août 1963 mais à la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités, cordonnée le 14 juillet 1994.

2. Le mot «evenwel» figurant dans le texte néerlandais du paragraphe 2 n'a pas d'équivalent dans le texte français.

3. Il appert des explications du délégué du Collège réuni que les échéances visées au paragraphe 3 ne sont pas seulement les échéances fixées au paragraphe 2, mais également les échéances qui seraient fixées par le Collège réuni en application du paragraphe 1er.

Vu cette explication, le texte suivant est proposé pour le paragraphe 3:

«En cas de non paiement d'une avance à l'échéance, des intérêts moratoires sont dus de plein droit et sans mise en demeure préalable, aux taux de l'intérêt interbancaire, dénommé «bidon», fixé le jour de l'échéance».

Article 30

Selon l'alinéa 3, «des consultations gratuites peuvent être assurées dans certaines circonstances» par le service de santé mentale.

Pour éviter le risque d'arbitraire lors de l'octroi de consultations gratuites, le projet pourrait préciser de quelles sortes de circonstances il s'agit.

Artikel 31

In paragraaf 1, tweede en derde lid, wordt in de mogelijkheid voor de met het toezicht belaste ambtenaren voorzien om lokalen te betreden, stukken en documenten te raadplegen en patiëntendossiers in te zien.

Kennelijk om tegemoet te komen aan mogelijke bezwaren in verband met het beroepsgeheim, wordt in de memorie van toelichting uiteengezet "dat alleen een geneesheer-inspecteur tot de medische gegevens toegang heeft". Het zou wenselijk zijn dat de tekst zelf van het ontwerp zou bepalen dat alleen een geneesheer met het toezicht op de medische aspecten van de werking belast kan worden.

Artikel 32

1. De verwijzing naar artikel 28 is overbodig, en kan best worden weggelaten.

2. Wat het begrip "Administratie" betreft, wordt verwezen naar opmerking 5 bij artikel 2.

3. In zoverre in artikel 32 sprake is van een verplichting om een activiteitenverslag voor te leggen, vormt het een dubbel gebruik met hetgeen bepaald is in artikel 23. Die verplichting dient uit een van de bepalingen weggelaten te worden.

Artikel 33

1. Men vervange de woorden "in het kader van het koninklijk besluit" door "met toepassing van het koninklijk besluit".

Dezelfde opmerking geldt voor artikel 34.

2. Men schrijve, in de Nederlandse tekst van artikel 33, in fine, "ten laatste op de datum bepaald...".

Artikel 35

Men vermeldde het koninklijk besluit van 20 maart 1975 met de teksten die dat besluit gewijzigd hebben (koninklijke besluiten van 11 oktober 1978 en 13 juli 1988, ordonnantie van 17 juli 1991, besluiten van het Verenigd College van 6 februari 1992 en 7 februari 1994).

Artikel 36

De woorden "en is belast met de uitvoering ervan" moeten geschrapt worden.

De kamer was samengesteld uit:

De heren: W. DEROOVER,	kamervoorzitter,
D. VERBIEST,	staatsraad,
P. LEMMENS,	staatsraad,
J. GIJSSELS,	assessor van de afdeling wetgeving,
Y. MERCHIERS,	assessor van de afdeling wetgeving,
Mevrouw: F. LIEVENS,	griffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de heer P. LEMMENS.

Het verslag werd uitgebracht door de heer B. SEUTIN, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de heer J. CLEMENT, adjunct-referendaris.

De Griffier,

F. LIEVENS

De Voorzitter,

W. DEROOVER

Article 31

Le paragraphe 1er, alinéas 2 et 3, prévoit la possibilité, pour les agents chargés du contrôle, d'accéder aux locaux et de consulter des pièces et documents ainsi que des dossiers de patients.

En vue, manifestement, de répondre à des objections qui pourraient être formulées concernant le secret professionnel, l'exposé des motifs porte que «seul un médecin inspecteur aura accès aux données médicales». Il serait opportun que le texte même du projet dispose que seul un médecin pourra être chargé du contrôle des aspects médicaux du fonctionnement.

Article 32

1. La référence à l'article 28 est superflue et peut donc être omise.

2. En ce qui concerne la notion «Administration», il est renvoyé à l'observation 5 formulée sous l'article 2.

3. Dans la mesure où il y est question d'une obligation de produire un rapport d'activités, l'article 32 fait double emploi avec les dispositions de l'article 23. Cette obligation doit être omise dans l'une de ces dispositions.

Article 33

1. Il convient de remplacer les mots «dans le cadre de l'arrêté royal» par «en application de l'arrêté royal».

Cette observation s'applique également à l'article 34.

2. Dans le texte néerlandais de l'article 33, il y a lieu d'écrire à la fin «ten laatste op de datum bepaald ...».

Article 35

Il y a lieu de mentionner l'arrêté royal du 20 mars 1975 avec les textes qui l'ont modifié (arrêtés royaux des 11 octobre 1978 et 13 juillet 1988, ordonnance du 17 juillet 1991, arrêtés du Collège réuni des 6 février 1992 et 7 février 1994).

Article 36

Les mots «et est chargé de son exécution» doivent être supprimés.

La chambre était composée de:

Messieurs: W. DEROOVER,	président de chambre,
D. VERBIEST,	conseiller d'Etat,
P. LEMMENS,	conseiller d'Etat,
J. GIJSSELS,	assesseur de la section de législation,
Y. MERCHIERS,	assesseur de la section de législation,
Madame: F. LIEVENS,	greffier.

La concordance entre la version néerlandaise et la version a été vérifiée sous le contrôle de M. P. LEMMENS.

Le rapport a été présenté par M. B. SEUTIN, auditeur. La note du Bureau de coordination a été rédigée et exposée par M. J. CLEMENT, référendaire adjoint.

Le Greffier,

F. LIEVENS

Le Président,

W. DEROOVER

ONTWERP VAN ORDONNANTIE**betreffende de erkenning en
de subsidiëring van de diensten
voor geestelijke gezondheidszorg**

Het Verenigd College,

Op de voordracht van de Leden van het Verenigd College, bevoegd voor het gezondheidsbeleid,

BESLUIT:

De Leden van het Verenigd College, bevoegd voor het gezondheidsbeleid, zijn belast in naam van het Verenigd College bij de Verenigde Vergadering het ontwerp van ordonnantie in te dienen, waarvan de tekst volgt:

**TITEL 1
Algemene bepalingen***Artikel 1*

Deze ordonnantie regelt een in artikel 135 van de Grondwet bedoelde aangelegenheid.

Artikel 2

Voor de toepassing van deze ordonnantie dient te worden verstaan onder:

- 1° Dienst voor geestelijke gezondheidszorg: een ambulante voorziening voor geestelijke gezondheidszorg, erkend door het Verenigd College;
- 2° Adviesraad: het Bureau en de afdeling instellingen en diensten voor geestelijke gezondheidszorg van de Commissie voor Gezondheidszorg, bedoeld in de artikelen 4 en 8 van de ordonnantie van 17 juli 1991 houdende oprichting van een Adviesraad voor Gezondheids- en Welzijnszorg van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie;
- 3° Grondgebied: gebied omschreven in de erkenning en in de overeenkomst betreffende de specifieke projecten bedoeld in artikel 3 . . .

Artikel 3

Om door het Verenigd College te worden erkend moet de Dienst voor geestelijke gezondheidszorg opgericht zijn door een vereniging zonder winstoogmerk of een openbare dienst, zoals een gemeente, een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of een vereniging bedoeld in artikel 118 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

PROJET D'ORDONNANCE**relative à l'agrément et
aux subventions des services
de santé mentale**

Le Collège réuni,

Sur la proposition des Membres du Collège réuni, compétents pour la politique de santé,

ARRÊTE:

Les Membres du Collège réuni, compétents pour la politique de santé, sont chargés de présenter au nom du Collège réuni à l'Assemblée réunie le projet d'ordonnance dont la teneur suit:

**TITRE 1er
Dispositions générales***Article 1er*

La présente ordonnance règle une matière visée à l'article 135 de la Constitution.

Article 2

Pour l'application de la présente ordonnance, il faut entendre par:

- 1° Service de santé mentale: une structure ambulatoire de santé mentale, agréée par le Collège réuni;
- 2° Conseil consultatif: le Bureau et la section des institutions et services de santé mentale de la Commission de la Santé, visés aux articles 4 et 8 de l'ordonnance du 17 juillet 1991 portant création d'un Conseil consultatif de la Santé et de l'Aide aux Personnes de la Commission communautaire commune;
- 3° Territoire: la zone définie dans l'agrément et la convention pour les projets spécifiques visés à l'article 3.

Article 3

Pour être agréé par le Collège réuni, le Service de santé mentale doit avoir été créé à l'initiative d'une association sans but lucratif ou d'un service public, tel une commune, un centre public d'aide sociale ou une association visée à l'article 118 de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale.

Indien de dienst voor geestelijke gezondheidszorg voldoet aan de voorwaarden bepaald in deze ordonnantie en in de ter uitvoering ervan genomen besluiten, wordt hij erkend door de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, die, daarna, met de inrichtende macht van deze dienst een overeenkomst kan sluiten voor de specifieke projecten.

Het Verenigd College bepaalt, na advies van de Adviesraad, de inhoud en de modaliteiten volgens welke iedere individuele overeenkomst kan worden afgesloten.

Binnen de perken gesteld door de ordonnantie en de ter uitvoering ervan genomen besluiten, hebben de erkenning en de overeenkomst betreffende de specifieke projecten inzonderheid betrekking op:

- 1° het territorium dat door de dienst voor geestelijke gezondheidszorg wordt bediend;
- 2° de opdrachten;
- 3° de coördinatie- en samenwerkingsinitiatieven;
- 4° het kader van het basisteam en het aanvullend kader voor de specifieke projecten;
- 5° de werking van de dienst;
- 6° de modaliteiten van overleg tussen de inrichtende macht en het team;
- 7° het bedrag van de previsionele enveloppe;
- 8° de naleving van het 2° lid van artikel 6.

De aanvraag voor erkenning en voor de sluiting van de overeenkomst wordt ingediend en onderzocht overeenkomstig de procedureregels bepaald in deze ordonnantie en in de ter uitvoering ervan genomen besluiten.

Artikel 4

Binnen de perken van de begrotingskredieten verleent het Verenigd College subsidies aan de erkende diensten voor geestelijke gezondheidszorg overeenkomstig de bepalingen van titel 3.

TITEL 2

Voorwaarden en erkenningsprocedure

HOOFDSTUK 1 Opdrachten

AFDELING 1 *Algemene bepalingen*

Artikel 5

De dienst voor geestelijke gezondheidszorg is een dienst die instaat voor de volksgezondheid van de bevolking van

Lorsque le service de santé mentale satisfait aux conditions fixées par la présente ordonnance et par les arrêtés pris en exécution de celle-ci, la Commission communautaire commune agréée celui-ci et peut ensuite conclure une convention avec le pouvoir organisateur de ce service pour les projets spécifiques.

Le Collège réuni arrête, après avis du Conseil consultatif, la teneur et les modalités selon lesquelles toutes les conventions individuelles peuvent être conclues.

Dans les limites fixées par l'ordonnance et les arrêtés pris en exécution de celle-ci, l'agrément et les conventions pour les projets spécifiques concernent notamment:

- 1° le territoire desservi par le service de santé mentale;
- 2° les missions;
- 3° les initiatives de coordination et de collaboration;
- 4° le cadre de l'équipe de base et le cadre complémentaire pour les projets spécifiques;
- 5° le fonctionnement du service;
- 6° les modalités de concertation entre le pouvoir organisateur et l'équipe;
- 7° le montant de l'enveloppe prévisionnelle.
- 8° le respect du 2ème alinéa de l'article 6.

La demande d'agrément et de passation d'une convention est introduite et examinée conformément aux règles de procédure définies dans la présente ordonnance et dans les arrêtés pris en exécution de celle-ci.

Article 4

Dans les limites des crédits budgétaires, le Collège réuni octroie des subventions aux services de santé mentale agréés, conformément aux dispositions du titre 3.

TITRE 2

Conditions et procédure d'agrément

CHAPITRE 1er Missions

SECTION 1 *Dispositions générales*

Article 5

Le service de santé mentale est un service qui travaille au bénéfice de la santé publique de la population de son

zijn grondgebied en, in bijkomende orde, van personen die niet op zijn grondgebied wonen en een beroep doen op zijn hulp. Door een multidisciplinaire aanpak en in samenwerking met andere bij de geestelijke gezondheidszorg betrokken instellingen en personen, draagt hij bij tot de psychiatrische, psychologische en psychosociale diagnose en behandeling van de patiënt in zijn gewone leefomgeving, en tot de preventie inzake geestelijke gezondheidszorg.

Hij vervult de volgende algemene opdrachten:

- zorgen voor een eerste opvang, de vraag van iedere patiënt analyseren en, in voorkomend geval, oriënteren;
- een diagnose stellen en voor de psychiatrische, psychotherapeutische en psychosociale behandeling zorgen van de psychische problemen;
- preventie-activiteiten op zijn grondgebied organiseren, uitwerken of hieraan meewerken.

De dienst voor geestelijke gezondheidszorg kan bovendien specifieke projecten ontwikkelen.

Hij werkt meer bepaald samen met het gezondheids-, psychosociaal en schoolnetwerk.

AFDELING 1

Opvang, diagnose en behandeling

Artikel 6

De dienst voor geestelijke gezondheidszorg vervult zijn opdrachten zonder enige discriminatie, op welke grond ook, zoals ras, nationaliteit, leeftijd, geslacht of probleemcategorie.

De dienst is zo georganiseerd dat hij de opvang en de uitvoering van zijn opdrachten ten gunste van de gebruikers in het Nederlands en het Frans waarborgt.

Artikel 7

De diagnose en de behandeling van psychische problemen omvatten de medische, psychiatrische, psychologische en sociale aspecten. De bedoeling bestaat er essentieel in voor het psychisch welzijn van de patiënt in zijn gewone leefomgeving zorg te dragen.

De dienst voor geestelijke gezondheidszorg zorgt voor de behandeling van de patiënten inzonderheid door:

- het volgen, met het akkoord van de geneesheren, van patiënten die in residentiële of ziekenhuisinstellingen zijn opgenomen;

territoire et, accessoirement, des personnes qui ne résident pas dans ce territoire et qui sollicitent son intervention. Par une approche multidisciplinaire et en collaboration avec d'autres institutions et personnes concernées par la santé mentale, il contribue au diagnostic et au traitement psychiatrique, psychologique et psychosocial du patient dans ses milieux habituels de vie, et à la prévention en santé mentale.

Il remplit les missions générales suivantes :

- offrir un premier accueil, analyser et, le cas échéant, orienter la demande de tout consultant;
- poser un diagnostic et assurer le traitement psychiatrique, psychothérapeutique et psychosocial de problèmes psychiques;
- organiser, élaborer ou collaborer à des activités de prévention dans le territoire.

Le service de santé mentale peut en outre développer des projets spécifiques.

Il travaille notamment en coordination avec le réseau sanitaire, psychosocial et scolaire.

SECTION 1

Accueil, diagnostic et traitement

Article 6

Le service de santé mentale remplit ses missions sans discrimination aucune, fondée notamment sur la race, la nationalité, l'âge, le sexe ou le type de problème.

Le service est organisé de manière à garantir l'accueil et l'exécution de ses missions au bénéfice des usagers en français et en néerlandais.

Article 7

Le diagnostic et le traitement de problèmes psychiques intègrent les aspects médicaux, psychiatriques, psychologiques et sociaux. Ils visent essentiellement à assurer le bien-être psychique du patient dans ses milieux habituels de vie.

Le service de santé mentale assure le traitement des patients notamment par:

- le suivi, moyennant l'accord des médecins, de patients hébergés dans des institutions résidentielles ou hospitalières;

- het volgen van patiënten na hun verblijf in residentiële of ziekenhuisinstellingen;
- een begeleiding die de resocialisatie van patiënten nastreeft die, ingevolge psychische problemen, in hun gezins-, school-, beroeps- of sociaal leven moeilijkheden ondervinden;
- een samenwerking met alle betrokken personen en instellingen.

Artikel 8

De dienst voor geestelijke gezondheidszorg betreft bij de behandeling van de patiënt, met zijn toestemming of deze van zijn wettelijke vertegenwoordiger, de door de patiënt aangewezen huisarts, en, in de mate van het mogelijke, alle beroepsverzorgers van buiten het team van de dienst voor geestelijke gezondheidszorg die tot de behandeling kunnen bijdragen.

Indien het gaat om een persoon die een onderwijsinstelling bezoekt, ziet de dienst voor geestelijke gezondheidszorg er meer bepaald op toe het betrokken psychomedisch-sociaal centrum en het betrokken centrum voor medisch schooltoezicht bij de behandeling te betrekken.

AFDELING 2 ***Preventie-activiteiten***

Article 9

De dienst voor geestelijke gezondheidszorg organiseert of werkt mee aan preventie-activiteiten die nauw verband houden met zijn algemene opdrachten en eventueel met het specifiek project dat hij ontwikkelt.

Deze activiteiten kunnen meer bepaald bestaan uit :

- informatie, sensibilisatie en opvoeding inzake de geestelijke gezondheid van de bevolking van het grondgebied dat door de dienst voor geestelijke gezondheidszorg wordt bediend;
- informatie, sensibilisatie en opvoeding inzake de geestelijke gezondheid van de werknemers van het netwerk van gezondheids- en welzijnszorg van zijn grondgebied;
- specifiek preventief optreden gericht op doelgroepen, inzonderheid op plaatsen waar kleine kinderen worden opgevangen.

- le suivi de patients après leur hébergement dans des institutions résidentielles ou hospitalières;
- un travail qui vise à la réinsertion sociale de patients qui, suite à des problèmes psychiques, rencontrent des difficultés dans leur vie familiale, scolaire, professionnelle ou sociale;
- une collaboration avec toutes les personnes et institutions concernées.

Article 8

Le service de santé mentale associé au traitement du patient, avec l'accord de celui-ci ou de son représentant légal, le médecin généraliste désigné par le patient, et dans la mesure du possible, tous les professionnels de soins extérieurs à l'équipe du service de santé mentale susceptibles de contribuer au traitement.

S'il s'agit d'une personne fréquentant un établissement d'enseignement, le service de santé mentale veille notamment à associer le centre psycho-médico-social et le centre d'inspection médicale scolaire concernés.

SECTION 2 ***Activités de prévention***

Artikel 9

Le service de santé mentale organise ou collabore à des activités de prévention étroitement liées à ses missions générales et, le cas échéant, aux projets spécifiques qu'il développe.

Ces activités peuvent notamment consister en :

- l'information, la sensibilisation et l'éducation en matière de santé mentale de la population du territoire desservi par le service de santé mentale;
- l'information, la sensibilisation et l'éducation en matière de santé mentale des travailleurs du réseau sanitaire et social de ce territoire;
- des interventions spécifiques de prévention envers des groupes ciblés, notamment dans des lieux d'accueil de la petite enfance.

AFDELING 3
Specifieke projecten

Artikel 10

De specifieke projecten die, in voorkomend geval, een dienst voor geestelijke gezondheidszorg kan ontwikkelen, moeten in het kader van de problemen van geestelijke gezondheidszorg passen. Zij worden in de in artikel 3 bedoelde overeenkomst nader omschreven.

De specifieke projecten worden vastgesteld op basis van de behoeften en de kenmerken van de bevolking die een beroep doet op de dienst of die woont op het grondgebied dat bediend wordt door de dienst voor geestelijke gezondheidszorg.

De specifieke projecten kunnen evenwel gericht zijn op personen die niet op dit grondgebied wonen.

Artikel 11

Het Verenigd College kan nadere regels bepalen in verband met de inhoud en de uitvoering van specifieke projecten, na advies van de adviesraad.

Het stelt in elk geval de regels vast voor de uitvoering van specifieke projecten inzake :

- de supervisie van het werk van instellingen en diensten, die met problemen van geestelijke gezondheidszorg worden geconfronteerd, in de eerste plaats binnen het door de dienst bediende grondgebied.
- de opleiding op het vlak van de geestelijke gezondheidszorg van de werknemers van het gezondheids- en welzijnsnet, in de eerste plaats binnen dat grondgebied.

AFDELING 4
Coördinatie en informatie

Artikel 12

De dienst voor geestelijke gezondheidszorg coördineert zijn activiteiten met die van de werkers van het gezondheids- en welzijnsnetwerk van het door hem bediende grondgebied. Met het oog daarop moet hij meer bepaald :

- 1° actief deelnemen aan de structuur van lokaal partnerschap of, bij ontstentenis hiervan, er samen met de betrokken personen, instellingen en diensten op toe zien dat een dergelijk initiatief tot stand wordt gebracht;
- 2° de nodige stappen ondernemen om akkoorden inzake partnerschap tot stand te brengen met de personen,

SECTION 3
Projets spécifiques

Article 10

Les projets spécifiques développés, le cas échéant, par le service de santé mentale doivent s'inscrire dans une problématique de santé mentale. Ils sont précisés dans la convention visée à l'article 3.

Les projets spécifiques sont définis à partir des besoins et des caractéristiques de la population qui s'adresse au service ou qui réside au sein du territoire desservi par le service de santé mentale.

Les projets spécifiques peuvent néanmoins s'adresser à des personnes qui n'habitent pas ce territoire.

Article 11

Le Collège réuni peut fixer les modalités relatives au contenu et à l'exécution des projets spécifiques, après avis du Conseil consultatif.

Il fixe en tout cas les règles pour l'exécution de projets spécifiques relatifs à :

- la supervision du travail d'institutions et de services confrontés à des problèmes de santé mentale, prioritairement au sein du territoire desservi par le service;
- la formation, dans le domaine de la santé mentale, des travailleurs du réseau sanitaire et social, prioritairement au sein de ce territoire.

SECTION 4
Coordination et information

Article 12

Le service de santé mentale coordonne ses activités avec celles des travailleurs du réseau sanitaire et social du territoire qu'il dessert. A cet effet, il est notamment tenu de :

- 1° participer activement à la structure de partenariat local ou, si celle-ci fait défaut, veiller avec les personnes, institutions et services concernés à instituer une initiative semblable;
- 2° entreprendre des démarches pour établir des accords de partenariat avec les personnes, institutions et services

instellingen en openbare en privé-diensten gevestigd op zijn grondgebied. Deze akkoorden worden schriftelijk vastgelegd.

Bovendien kan de dienst voor geestelijke gezondheidszorg samenwerkingsovereenkomsten afsluiten met andere personen, instellingen of diensten die buiten zijn grondgebied zijn gevestigd, en die in het bijzonder betrokken zijn bij de activiteiten van de dienst voor geestelijke gezondheidszorg. Deze overeenkomsten worden eveneens schriftelijk vastgelegd.

Artikel 13

De dienst voor geestelijke gezondheidszorg brengt de bevolking en de medische en sociale diensten van het grondgebied op de hoogte van zijn activiteiten, inzonderheid van de inrichting van wachtdiensten.

Artikel 14

De vrije keuze van een dienst voor geestelijke gezondheidszorg door de patiënt wordt gewaarborgd. Deze zal in alle omstandigheden de ideologische, filosofische en godsdienstige overtuiging van de patiënt eerbiedigen.

HOOFDSTUK 2 Teams

Artikel 15

§ 1. – De dienst voor geestelijke gezondheidszorg bestaat uit een multidisciplinair team dat minstens de volgende functies omvat:

- a) de psychiatrische functie;
- b) de psychologische functie;
- c) de maatschappelijke functie;
- d) de onthaal- en secretariaatsfunctie.

Om die functies te vervullen, bestaat de dienst ten minste uit een team dat prestaties uitvoert, minstens gelijk aan één equivalent voltijdse arbeidsprestatie voor elk van de in het vorig lid bedoelde functies. Het Verenigd College bepaalt, na advies van de Adviesraad, de duur van de voltijdse arbeidsprestatie.

§ 2. – Het minimale team is samengesteld uit werknemers die elk minstens voor een halftijdse arbeidsprestatie door de dienst geestelijke gezondheidszorg zijn aangevraagd.

§ 3. – Bovendien kan de dienst een multidisciplinair team omvatten, gespecialiseerd in de opvang van kinderen

publics et privés qui sont situés sur son territoire. Ces accords sont établis sous la forme de documents écrits.

Par ailleurs, le service de santé mentale peut conclure des conventions de collaboration avec d'autres personnes, institutions ou services qui sont situés en dehors de son territoire, et qui sont particulièrement intéressés aux activités du service de santé mentale. Ces conventions sont également établies sous la forme de documents écrits.

Article 13

Le service de santé mentale informe la population et les services médicaux et sociaux de son territoire de ses activités, notamment de ses permanences.

Article 14

Le libre choix d'un service de santé mentale par le patient est garanti. Le service respectera, en toutes circonstances, les convictions idéologiques, philosophiques, et religieuses du patient.

CHAPITRE 2 Équipes

Article 15

§ 1er. – Le service de santé mentale comprend une équipe pluridisciplinaire qui doit assurer au moins les fonctions suivantes:

- a) la fonction psychiatrique;
- b) la fonction psychologique;
- c) la fonction sociale;
- d) la fonction d'accueil et de secrétariat.

Pour assurer ces fonctions, le service comprend une équipe minimale qui assure des prestations équivalentes au moins à une prestation de travail à temps plein pour chacune des fonctions visées à l'alinéa précédent. Le Collège réuni fixe après avis du Conseil consultatif, la durée de la prestation de travail à temps plein.

§ 2. – L'équipe minimale est composée de travailleurs qui sont chacun engagés par le service de santé mentale pour des prestations de travail à mi-temps au moins.

§ 3. – En outre le service peut comprendre une équipe pluridisciplinaire spécialisée dans la prise en charge des

en adolescenten, en dat ten minste de kinderpsychiatrische, psychologische en sociale functie omvat.

§ 4. — Het team kan eveneens voor aanvullende functies zorgen, inzonderheid op het vlak van geneeskunde, verpleegkunde, pedagogie, sociologie, criminologie, psychomotoriek, logopedie, ergotherapie. Die bijkomende functies houden rechtstreeks verband met de activiteiten van de dienst voor geestelijke gezondheidszorg in het kader van zijn algemene opdrachten en, in voorkomend geval, van zijn specifieke projecten.

§ 5. — Het Verenigd College stelt, na advies van de Adviesraad, de bekwaamheids- en opleidingsvereisten vast voor het personeel dat de in dit artikel bedoelde functies uitoefent.

Artikel 16

De inrichtende macht bepaalt de formatie van het personeel dat hij aanwerft, alsmede de duur van de door elk lid van de teams geleverde prestaties voor de verschillende in artikel 15 bedoelde functies.

Elk lid van de teams ontvangt van de dienst voor geestelijke gezondheidszorg een loon dat overeenstemt met zijn functie, zijn kwalificatie, zijn anciënniteit en de duur van zijn prestaties, overeenkomstig de geldende bepalingen.

Artikel 17

De inrichtende macht wijst de persoon of personen aan die belast wordt of worden, binnen het team, met de medische leiding en de algemene coördinatie van de dienst voor geestelijke gezondheidszorg waarvan de opdrachten en verantwoordelijkheden door het Verenigd College worden vastgesteld, na advies van de Adviesraad.

Artikel 18

Er moet eenmaal per trimester tussen de inrichtende macht en het personeel van de dienst voor geestelijke gezondheidszorg overleg plaatsvinden, met inachtneming van de therapeutische vrijheid.

Dit overleg heeft betrekking op de uitwerking van de algemene opdracht en van de specifieke projecten, de uitvoering ervan en de mogelijke wijzigingen.

Artikel 19

De dienst voor geestelijke gezondheidszorg organiseert vergaderingen tussen de leden van het team om uitwisseling van informatie en besprekingen over het klinisch en preventief werk van de dienst mogelijk te maken.

enfants et des adolescents, qui doit assurer au moins les fonctions pédopsychiatrique, psychologique et sociale.

§ 4. — L'équipe peut également assurer des fonctions complémentaires, notamment dans le domaine de la médecine, des soins infirmiers, de la pédagogie, de la sociologie, de la criminologie, de la psychomotricité, de la logopédie, de l'ergothérapie. Ces fonctions complémentaires sont directement liées aux activités menées par le service de santé mentale dans le cadre de ses missions générales et, le cas échéant, de ses projets spécifiques.

§ 5. — Le Collège réuni arrête, après avis du Conseil consultatif, les conditions de qualification et de formation requises pour le personnel exerçant les fonctions visées au présent article.

Article 16

Le pouvoir organisateur fixe le cadre du personnel qu'il engage, ainsi que la durée des prestations fournies par chaque membre des équipes pour les différentes fonctions visées à l'article 15.

Chaque membre des équipes reçoit du service de santé mentale une rémunération correspondant à sa fonction, à sa qualification, à son ancienneté et à la durée de ses prestations, conformément aux dispositions en vigueur.

Article 17

Le pouvoir organisateur désigne la ou les personnes chargées, au sein de l'équipe, de la direction médicale et de la coordination générale du service de santé mentale dont les missions et responsabilités sont arrêtées par le Collège réuni, après avis du Conseil consultatif.

Article 18

Une concertation doit être organisée une fois par trimestre entre le pouvoir organisateur et le personnel du service de santé mentale, dans le respect de la liberté thérapeutique.

Elle porte sur l'élaboration de la mission générale et des projets spécifiques, leur exécution et les éventuelles modifications.

Article 19

Le service de santé mentale organise des réunions entre les membres de l'équipe qui visent à l'échange d'informations et à la discussion sur le travail clinique et préventif du service.

HOOFDSTUK 3 Werking van de dienst

Artikel 20

§ 1. — De dienst voor geestelijke gezondheidszorg is zodanig gevestigd dat hij de belangen van de patiënten en van de bevolking van het bediende grondgebied zo goed mogelijk kan behartigen. Hij zorgt ervoor hun een gemakkelijke toegang te bieden.

§ 2. — Indien de dienst voor geestelijke gezondheidszorg gevestigd is in een gebouw waarin nog andere instellingen of welzijns- of gezondheidsdiensten zijn ondergebracht, moeten de lokalen die hem binnen dit gebouw zijn toegevoegd een eenheid vormen.

De dienst voor geestelijke gezondheidszorg moet zich in het bijzonder onderscheiden op het vlak van zijn activiteiten, van zijn beheer en van zijn lokalen waar het zijn activiteiten uitoefent, van een andere dienst die patiënten opneemt of curatieve zorgen verstrekt.

§ 3. — De dienst voor geestelijke gezondheidszorg organiseert doorlopend een opvang, met inachtneming van de minimumvoorwaarden vastgesteld door het Verenigd College, na advies van de Adviesraad.

§ 4. — Ten einde het volgen van de patiënten waar te nemen, organiseert hij, met hun instemming, eveneens hun opvang bij hen thuis, in hun woon- of verblijfplaats of iedere andere plaats.

Artikel 21

§ 1. — Voor elke patiënt wordt een individueel dossier met de medische, maatschappelijke en administratieve gegevens aangelegd. Onverminderd andere wettelijke bepalingen stelt het Verenigd College, na advies van de Adviesraad, de lijst vast van de elementen die in het individueel dossier moeten voorkomen.

§ 2. — Onverminderd andere wettelijke bepalingen worden de individuele dossiers onder de verantwoordelijkheid van de medische directeur van de dienst voor geestelijke gezondheidszorg ten minste 10 jaar na het afsluiten van het dossier bewaard.

§ 3. — De activiteiten en documenten van de dienst voor geestelijke gezondheidszorg die de patiënten individueel betreffen, en inzonderheid de individuele dossiers, zijn door het beroepsgeheim beschermd

Artikel 22

De lijst van de preventie activiteiten en eventueel van de specifieke projecten ontwikkeld door de dienst voor

CHAPITRE 3 Fonctionnement du service

Article 20

§ 1er. — Le service de santé mentale est situé de façon à répondre au mieux aux intérêts des patients et de la population du territoire qu'il dessert. Il veille à permettre à ceux-ci un accès aisé.

§ 2. — Si le service de santé mentale est situé dans un bâtiment qui comprend d'autres institutions ou services sociaux ou de santé, les locaux qui lui sont affectés dans ce bâtiment doivent former une unité.

Le service de santé mentale doit en particulier se distinguer sur le plan de ses activités, de sa gestion et de ses locaux d'activité, d'un autre service qui héberge des patients ou dispense des soins curatifs,

§ 3. — Le service de santé mentale organise une permanence d'accueil, dans le respect des conditions minimales fixées par le Collège réuni, après avis du Conseil Consultatif.

§ 4. — Afin d'assurer le suivi des patients et en accord avec ceux-ci, il organise également leur prise en charge à domicile, au lieu de résidence ou d'hébergement, ou en tout autre endroit.

Article 21

§ 1er. — Pour chaque patient, il est constitué un dossier individuel contenant les données médicales, sociales et administratives. Sans préjudice d'autres dispositions légales, le Collège réuni fixe, après avis du Conseil consultatif, la liste des éléments qui doivent figurer dans le dossier individuel.

§ 2. — Sans préjudice d'autres dispositions légales, les dossiers individuels sont conservés au moins 10 ans après leur clôture, sous la responsabilité du directeur médical du service de santé mentale.

§ 3. — Les activités et documents du service de santé mentale qui concernent individuellement des patients, et notamment les dossiers individuels, sont protégés par le secret professionnel.

Article 22

Un registre mentionne l'inventaire des activités de prévention et, le cas échéant, des projets spécifiques développés

geestelijke gezondheidszorg worden in een register met vermelding van het betrokken personeel opgenomen. Dit register bevat eveneens halfjaarlijkse evaluatieverslagen en de besluiten van het in artikel 18 bedoelde overleg tussen de inrichtende macht en het personeel van de dienst voor geestelijke gezondheidszorg

Artikel 23

De dienst voor geestelijke gezondheidszorg legt ieder jaar aan het Verenigd College, onder de voorwaarden door deze bepaald na advies van de Adviesraad, het in artikel 32 bedoelde activiteitenverslag voor, alsmede een geheel van anonieme gegevens die hij optekent en die betrekking hebben op de patiënten en de bevolking van het bediende grondgebied.

Het Verenigd College bepaalt, na advies van de Adviesraad, de te registreren gegevens, alsook de modaliteiten en de procedures van registratie en doorzending van deze gegevens naar het overlegplatform, bedoeld in artikel 1 van het koninklijk besluit van 10 juli 1990 houdende vaststelling van de normen voor de erkenning van samenwerkingsverbanden van psychiatrische instellingen en diensten, of naar elke andere studiedienst door het College aangegeven.

HOOFDSTUK 4 Erkenningsprocedure

Artikel 24

De aanvraag tot erkenning of vernieuwing van erkenning wordt door de inrichtende macht van de dienst voor geestelijke gezondheidszorg ingediend, volgens de modaliteiten vastgelegd door het Verenigd College, na advies van de Adviesraad.

Artikel 25

Het Verenigd College legt, na advies van de Adviesraad, de procedure van erkenning, van weigering of intrekking van erkenning, alsook van sluiting wegens dringende redenen vast.

De erkenning kan worden ingetrokken indien de bepalingen van deze ordonnantie en van de uitvoeringsbesluiten niet worden nageleefd en wanneer de overeenkomst bedoeld in artikel 3 niet wordt nagekomen.

Artikel 26

Na onderzoek, wordt de erkenning voor een periode van zes jaar toegekend.

par le service de santé mentale, avec mention du personnel concerné. Ce registre comprend également des rapports semestriels d'évaluation et les conclusions de la concertation, visée à l'article 18, entre le pouvoir organisateur et le personnel du service de santé mentale.

Article 23

Le service de santé mentale transmet chaque année au Collège réuni, dans les conditions arrêtées par celui-ci après avis du Conseil consultatif, le rapport d'activités visé à l'article 32 ainsi qu'un ensemble de données anonymes qu'il enregistre et qui concernent les patients et la population du territoire desservi.

Le Collège réuni arrête, après avis du Conseil consultatif, les données à enregistrer, ainsi que les modalités et les procédures d'enregistrement et de transmission de ces données à la plate-forme de concertation, visée à l'article 1er de l'arrêté royal du 10 juillet 1990 fixant les normes d'agrément applicables aux associations d'institutions et de services psychiatriques, ou à tout autre service d'étude désigné par lui.

CHAPITRE 4 Procédure d'agrément

Article 24

La demande d'agrément ou de renouvellement d'agrément est introduite par le pouvoir organisateur du service de santé mentale, selon les modalités arrêtées par le Collège réuni, après avis du Conseil consultatif.

Article 25

Le Collège réuni arrête, après avis du Conseil consultatif, la procédure relative à l'agrément, au refus et au retrait d'agrément ainsi qu'à la fermeture d'urgence.

L'agrément peut être retiré en cas de non-observation des dispositions de la présente ordonnance et de ses arrêtés d'exécution, et en cas de non-respect de la convention visée à l'article 3.

Article 26

Après examen, l'agrément est accordé pour un terme de six ans.

De diensten die voor het eerst een aanvraag tot erkenning hebben ingediend, krijgen een voorlopige erkenning voor een verlengbare periode van 1 jaar volgens de modaliteiten vastgesteld door het Verenigd College, na advies van de Adviesraad.

TITEL 3 Toekenning van de subsidies

Artikel 27

§ 1. — Om de in artikel 4 van deze ordonnantie bedoelde subsidie te bepalen, wordt een previsionele enveloppe forfaitair voor elke dienst voor geestelijke gezondheidszorg berekend, welke bestaat uit de som van :

- 1° de theoretische loonkost van het door de erkenning en de overeenkomst betreffende de specifieke projecten vastgestelde team;
- 2° het maximumbedrag van de algemene exploitatiekosten;
- 3° een veranderlijk gedeelte.

§ 2. — De theoretische loonkost van het door de erkenning en de overeenkomst vastgestelde team wordt berekend door, voor elke in artikel 15 bedoelde functie, één van de weddeschalen door het Verenigd College vastgesteld na advies van de Adviesraad te bepalen, alsmede een gemiddelde anciënniteit en een coëfficiënt die meer bepaald de sociale lasten en andere premies of sociale voordelen dekt.

§ 3. — De algemene exploitatiekosten omvatten de kosten verbonden aan de werking van de dienst voor geestelijke gezondheidszorg alsook de kosten verbonden aan het boekhoudkundig en administratief beheer.

Het maximumbedrag van de algemene exploitatiekosten wordt door het Verenigd College bepaald, na advies van de Adviesraad.

§ 4. — Het veranderlijk gedeelte dekt de andere personeels- en exploitatiekosten noodzakelijk voor de naleving van de in de erkenning en de overeenkomst vastgelegde verplichtingen.

§ 5. — Het bedrag van de previsionele enveloppe wordt jaarlijks met een door het Verenigd College vastgestelde coëfficiënt verhoogd, na overleg met de vertegenwoordigers van de inrichtende machten en van de werknemers van de diensten voor geestelijke gezondheidszorg.

Artikel 28

De previsionele enveloppe vormt het maximumbedrag van de subsidie dat elke dienst voor geestelijke gezondheidszorg kan ontvangen.

Les services qui ont introduit une première demande d'agrément reçoivent un agrément provisoire pour une durée d'un an renouvelable selon les modalités fixées par le Collège réuni, après avis du Conseil consultatif.

Titre 3 Octroi des subventions

Article 27

§ 1er. — Afin de déterminer la subvention visée à l'article 4 de la présente ordonnance, une enveloppe prévisionnelle est calculée forfaitairement pour chaque service de santé mentale, en additionnant :

- 1° le coût théorique des rémunérations de l'équipe fixée par l'agrément et par la convention pour les projets spécifiques;
- 2° le montant maximum des coûts généraux d'exploitation;
- 3° une partie variable.

§ 2. — Le coût théorique des rémunérations de l'équipe fixée par l'agrément et la convention est calculé en déterminant, pour chaque fonction visée à l'article 15, une des échelles fixées par le Collège réuni après avis du Conseil consultatif, une ancienneté moyenne et un coefficient multiplicateur couvrant notamment les charges sociales et autres primes ou avantages sociaux.

§ 3. — Les coûts généraux d'exploitation incluent les frais liés au fonctionnement du service de santé mentale ainsi que les frais liés aux tâches de gestion comptable et administrative.

Le montant maximal des coûts généraux d'exploitation est arrêté par le Collège réuni, après avis du Conseil consultatif.

§ 4. — La partie variable couvre les autres frais de personnel et d'exploitation nécessaires au respect des obligations fixées dans l'agrément et la convention.

§ 5. — Le montant de l'enveloppe prévisionnelle est majoré annuellement d'un coefficient arrêté par le Collège réuni, après concertation avec les représentants des pouvoirs organisateurs et des travailleurs des services de santé mentale.

Article 28

L'enveloppe prévisionnelle constitue le montant maximum de la subvention que peut percevoir chaque service de santé mentale.

De subsidie kan slechts worden uitgekeerd tot dekking van onkosten die worden verantwoord.

Artikel 29

§ 1. — De subsidie wordt jaarlijks vereffend op basis van een eindafrekening volgens de door het Verenigd College vastgestelde modaliteiten, na advies van de Adviesraad.

Om het even welke honoraria, uitkeringen en bijdragen in de kosten die door het team worden ontvangen in het raam van de toepassing van deze ordonnantie, worden afgetrokken van het eindbedrag van de subsidie.

Ze worden er evenwel aan toegevoegd ten belope van 3/5 en volledig voor de medische honoraria indien de dienst ze aanwendt voor loon- of werkingskosten. Het gebruik moet worden verantwoord.

Het bedrag dat de dienst desgevallend verschuldigd is aan de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, wordt afgetrokken van de volgende storting van de previsionele enveloppe.

§ 2. — Er worden trimestriële voorschotten, gelijk aan een vierde van de previsionele enveloppe, uitgekeerd uiterlijk op 15 februari voor het eerste trimester van het kalenderjaar, op 15 mei voor het tweede trimester, op 15 augustus voor het derde trimester en een voorschot gelijk aan een vijfde van de previsionele enveloppe uiterlijk op 15 november voor het vierde trimester.

Artikel 30

De dienst voor geestelijke gezondheidszorg vordert van zijn consultants, hun wettelijke vertegenwoordigers of rechtstreeks van de betrokken instellingen, de wettelijk bepaalde honoraria en vergoedingen.

De dienst voor geestelijke gezondheidszorg mag bovendien van de patiënten een bijdrage in de onkosten vragen, met naleving van de deontologische regels en gebruiken.

De dienst voor geestelijke gezondheidszorg kan uitzonderlijk in geval van nood voor kosteloze raadpleging zorgen.

TITEL 4 Controle en inspectie

Artikel 31

§ 1. — Het Verenigd College wijst de personeelsleden van zijn diensten aan, belast met het toezicht op de krachtens deze ordonnantie erkende diensten voor geestelijke gezond-

La subvention ne peut être accordée qu'en vue de couvrir les frais justifiés.

Article 29

§ 1er. — La subvention est liquidée annuellement sur la base d'un décompte final selon les modalités arrêtées par le Collège réuni, après avis du Conseil consultatif.

Les honoraires, allocations et participations aux frais généralement quelconques perçus par l'équipe dans le cadre de l'application de la présente ordonnance sont déduits du montant final de la subvention.

Ils y sont cependant rajoutés à concurrence de 3/5, et totalement pour les honoraires médicaux, si le service les affecte à des frais de rémunération ou de fonctionnement. Cette affectation doit être justifiée.

Le montant éventuellement dû par le service à la Commission communautaire commune est déduit du prochain versement de l'enveloppe prévisionnelle.

§ 2. — Des avances trimestrielles égales au quart de l'enveloppe prévisionnelle sont liquidées au plus tard le 15 février pour le premier trimestre de l'année civile, le 15 mai pour le second trimestre, le 15 août pour le troisième trimestre, ainsi qu'une avance égale au cinquième de l'enveloppe prévisionnelle au plus tard le 15 novembre pour le quatrième trimestre.

Article 30

Le service de santé mentale réclame à ses consultants, à leurs représentants légaux ou directement aux institutions intéressées, les honoraires et allocations légalement prévus.

Le service de santé mentale est autorisé en outre à demander aux patients une participation aux frais, dans le respect des règles et usages déontologiques.

Exceptionnellement, des consultations gratuites peuvent être assurées en cas de nécessité par le service de santé mentale.

TITRE 4 Contrôle et inspection

Article 31

§ 1er. — Le Collège réuni désigne les agents de ses services chargés du contrôle des services de santé mentale, agréés en vertu de la présente ordonnance. Seul un médecin

heidszorg. Alleen een geneesheer-inspecteur kan met de controle van de medische aspecten van de werking ervan worden belast.

De dienst voor geestelijke gezondheidszorg waarborgt deze ambtenaren een vrije toegang tot de lokalen en de mogelijkheid om ter plaatse de stukken en documenten te raadplegen die zij noodzakelijk achten om hun opdracht uit te oefenen.

§ 2. – Op verzoek van de door het Verenigd College aangewezen ambtenaren, zal de dienst voor geestelijke gezondheidszorg alle nodige bewijsstukken tot staving van de algemene exploitatiekosten en de loonkosten van het personeel voorleggen.

Artikel 32

Om de subsidies te kunnen ontvangen, moet de dienst voor geestelijke gezondheidszorg jaarlijks aan de diensten van het Verenigd College, volgens de door deze laatste vastgelegde modaliteiten, na advies van de Adviesraad, een activiteitenverslag voorleggen, alsmede de rekeningen en een begroting opgesteld door de inrichtende macht evenals een eindafrekening van de subsidies.

TITEL 5

Slot- en overgangsbepalingen

Artikel 33

Wordt gestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden en met een geldboete van 26 tot 1.000 frank, of met één van deze straffen alleen, diegene die een dienst organiseert of leidt die in artikel 5 vermelde opdrachten vervult of die de benaming “centrum voor geestelijke gezondheidszorg”, “dienst voor geestelijke gezondheidszorg” of “guidancecentrum” gebruikt, zonder krachtens deze ordonnantie door het Verenigd College erkend te zijn.

Vorig lid is niet toepasselijk op de Dienst voor geestelijke gezondheidszorg van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, opgericht krachtens artikel 2, 1°, van de ordonnantie van 27 april 1995 houdende oprichting van diensten van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van Brussel-Hoofdstad met afzonderlijk beheer.

Artikel 34

Bij wijze van overgangsmaatregel worden de diensten voor geestelijke gezondheidszorg, die met toepassing van het voornoemd koninklijk besluit van 20 maart 1975 een erkenning hebben bekomen, geacht te voldoen aan de voorwaarden bepaald in artikel 20, § 2, voor een door het Verenigd College bepaalde periode.

inspecteur peut être chargé du contrôle des aspects médicaux de leur fonctionnement.

Le service de santé mentale garantit à ces agents un libre accès à ses locaux et la possibilité de consulter sur place les pièces et documents nécessaires à l'accomplissement de leur mission.

§ 2. – A la demande des agents désignés par le Collège réuni, le service de santé mentale présente tous les justificatifs nécessaires pour les frais généraux d'exploitation et pour les frais de rémunération du personnel.

Article 32

Pour bénéficier des subventions, le service de santé mentale transmet annuellement aux services du Collège réuni, selon des modalités arrêtées par ce dernier, après avis du Conseil consultatif, un rapport d'activités, les comptes et budget arrêtés par le pouvoir organisateur et un décompte final des subventions.

TITRE 5

Dispositions finales et transitoires

Article 33

Est puni d'un emprisonnement de huit jours à trois mois et d'une amende de 26 à 1.000 francs, ou d'une de ces peines seulement, celui qui organise ou dirige un service qui effectue des missions visées à l'article 5, ou qui utilise une des appellations «centre de santé mentale», «service de santé mentale», «centre de guidance», sans être agréé par le Collège réuni en vertu de la présente ordonnance.

L'alinéa précédent n'est pas applicable au Service de santé mentale de la Commission communautaire commune, créé en vertu de l'article 2, 1°, de l'ordonnance du 27 avril 1995 portant constitution de services du Collège réuni de la Commission communautaire commune de Bruxelles-Capitale à gestion séparée.

Article 34

A titre transitoire, les services de santé mentale qui ont bénéficié d'un agrément en application de l'arrêt royal du 20 mars 1975 précité sont réputés satisfaire aux conditions prévues à l'article 20, § 2, pour une période déterminée par le Collège réuni.

Artikel 35

Het koninklijk besluit van 20 maart 1975 betreffende de erkenning en subsidiëring van de diensten voor geestelijke gezondheidszorg, gewijzigd bij de koninklijke besluiten van 11 oktober 1978 en 13 juli 1988, de ordonnantie van 17 juli 1991 alsmede de besluiten van het Verenigd College van 7 februari 1994, wordt, wat de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie betreft, opgeheven.

Artikel 36

Het Verenigd College stelt de datum van inwerkingtreding van de artikelen van deze ordonnantie vast.

Brussel, 20 maart 1997.

Voor het Verenigd College,

Het Lid van het Verenigd College, bevoegd voor het gezondheidsbeleid, financiën, begroting en externe betrekkingen,

Jos CHABERT

Het Lid van het Verenigd College, bevoegd voor het gezondheidsbeleid, financiën, begroting en externe betrekkingen,

Hervé HASQUIN

Article 35

L'arrêté royal du 20 mars 1975 relatif à l'agrément des services de santé mentale et à l'octroi de subventions en leur faveur, modifié par les arrêtés royaux des 11 octobre 1978 et 13 juillet 1988, l'ordonnance du 17 juillet 1991 ainsi que l'arrêté du Collège réuni du 7 février 1994, est abrogé pour ce qui concerne la Commission communautaire commune.

Article 36

Le Collège réuni arrête la date d'entrée en vigueur des articles de la présente ordonnance.

Bruxelles, le 20 mars 1997.

Pour le Collège réuni,

Le Membre du Collège réuni, compétent pour la politique de la santé, les finances, le budget et les relations extérieures,

Jos CHABERT

Le Membre du Collège réuni, compétent pour la politique de la santé, les finances, le budget et les relations extérieures,

Hervé HASQUIN

